سنڌ، سونهن سچڻ

(شاعري)

عبدالخالق ’عبد‘

Soorih Sindhi Adab

جي لهوارو لوڪ وهي ، تون اوچو وهہ اويار

0344 3919786

0300 3404488

Sahib Khan "SOORIH" Mirani

سنڌ سونهن سچ

(شاعري)

عبدالخالق "عبد"

SBC
سنڌ بوڪ ڪلب
نوابشاه - 2008ع

ڪتاب جو نالو: سنڌ سونهن سڄڻ
موضوع: شاعري
شاعر: عبدالخالق عبد
ڇاپو پهريون: اپريل 2008ع
تعداد: 500
ٽائيٽل: انٽيل ڪميونيڪيشنز، حيدرآباد
ڪمپيوٽر ڪمپوزنگ: علي شير قريشي
انٽيل ڪميونيڪيشنز، 9- ربي چيمبر، ڪورٽ روڊ،
حيدرچوڪ، گاڏي کاتو حيدرآباد. فون: 2721172
ڇپائيندڙ: سنڌ بوڪ ڪلب، نوابشاهه، سنڌ.
قيمت: روپيا

ارپنا

پنهنجن چئن محترم مُحسن دوستن
جي نانءُ
محترم ڪوثر ٻرڙو
محترم ممتاز لاشاري
محترم مير غلام الله خان ٽالپر
محترم مير عبدالرسول مير

SOORTH SINDHI ADAB

دل کي ڇهندڙ شاعري

شاعري انسانيءَ روح جو آواز چئجي تہ وڌاءُ نہ ٿيندو. انسان پنهنجي اکين، اُميدن ۽ من جي آنڌمانڌ جو اظهار جنهن لطيف انداز ۾ ڪري ٿو اُها ئي حقيقي شاعري آهي.

سنڌ جي زرخيز مِٽي انهيءَ لحاظ کان خوش نصيب آهي جو هتي تمام وڏن شاعرن جنم ورتو آهي ۽ انهن شاعرن جي نقشِ قدم تي هلندي ڪيترائي نوان، پراڻا شاعر پنهنجي پنهنجي ذات ۽ ڏانوَ جو اظهار ڪري رهيا آهن.

اُستاد عبدالخالق 'عبد' هڪ اهڙي شاعر جو نانءَ آهي جنهن جو خمير بہ سنڌ ڌرتيءَ جي مقدس مٽي آهي. هن جي شاعري انقلاب ۽ رومانس جو گڏيل اظهار آهي. سندس شاعريءَ ۾ انقلابيت ۽ رومانويت ملي ڪري اهڙو رنگ ڏيکاري ٿي جيڪو پڙهندڙ جي دل کي ڇهي وڃي ٿو.

ـ احمد ضياء

SOORIH SINDHI ADAB

پنهنجي پاران

منهنجا عزيز دوستو ساٿيو۔ مان پنهنجي شاعري جو ٻيو مجموعو جنهن جو نالو آهي سنڌ، سُونهن، سجڻ، اوهان جي خدمت ۾ پيش ڪندي تمام گهڻي خوشي محسوس ڪيان ٿو هِن کان اڳ منهنجو پهريون مجموعو عبد جو آواز اوهان تائين پهتو آهي، مون کي فخر آهي ته اهو ڪتاب مارڪيٽ ۾ اڻ لڀ آهي، مان ٿورن سالن جي وقفي کان پوءِ اوهان پيارن جي آڏو ٻيو ڪتاب آڻيندي پنهنجي ماتا ڌرتي سان وفاداري جو ننڍڙو ثبوت پيش ڪيان ٿو مان رت۔ سَتَ پنهنجي ڌرتي ۽ ڌرتي جي ماروئڙن لاءِ وقف ڪري چڪو آهيان۔ منهنجو لکڻ ڌرتي ۽ ڌرتي ڏکويل انسانن جي دل بهلائڻ لاءِ آهي مَنَ منهنجي ڪنهن گيت ڪنهن انسان جي ڦٽن تي مرحم جو ڪم ڏنو هجي، مون جيڪي ڪجهه لکيو خلوص سان لکيو۔ مان اها دعوي نٿو ڪيان ته ڪو مان وڏو شاعر ٿي ويس منهنجا 2 مجموعا مارڪيٽ ۾ آيا، پر پاڻ کي سنڌ ڌرتي جي وڏي ۽ ڏگهي شاعري واري لسٽ ۾ هڪ ادني شاعر ۽ لسٽ جو آخري نالو سڏرائڻ جو حقدار ٿيڻ چاهيان ٿو مان ٿڪو يا مايوس ٿيو نه آهيان۔ مان انشاء الله لکندو رهندس سنڌي ٻولي جي جهول ۾ پنهنجا ادني خيال جمع ڪندو رهندس، منهنجي شاعري صرف عوام ۽ ڌرتي لاءِ آهي۔ مون کي اوهان پڙهندڙ محترم سا ٿيو پنهنجن انيڪ راين کان آگاهه ڪندا رهندا۔

عبدالخالق ”عبد“

شهر 60 ميل نصرت
فون 286732_ 0244
موبائل: 3895924_ 0301

سنڌ سلامت زنده آباد

عبدالخالق ”عبد“ سنڌ جو سُريلو شاعر آهي. سندس پهريون شعري مجموعو ”عبد جو آواز“ شايع ٿي مڃتا ماڻي چُڪو آهي. سندس شاعريءَ جي ٻئي مجموعي جا ورق ورائيندي مان سوچيان ٿو ته شاعري عمرين کان مٿي هُوندي آهي. اُها ڪنهن انگ بجاءِ ڪنهن هوليءَ جي رنگ وانگر هوندي آهي جنهن کي حدن ۾ قيد ڪرڻ مشڪل هوندو آهي. عبد لاءِ ته شاعري صدا واهه جي وهندڙ پاڻيءَ وانگر آهي جنهن جي وهندڙ وهڪري کي ڏسي هُن جوڀن گذاري هاڻ اُن پيريءَ کي ماڻڻ شروع ڪيو آهي، جنهن ۾ عشق جي سرمستي ڪڏهن به پيرسن نه ٿيندي آهي. شاعري عشق ۾ ائين ڦلاربي آهي، جيئن چيٽ ۾ سرهه ڦلاري آهي، منهنجي نظر ۾ انسان ته پيرسن ٿي ويندو آهي، پر سندس روح جيان شاعري به پيرسن نه ٿيندي آهي. اُها هر موسم ۾ جواڻ جماڻ رهندي آهي. درلصل شاعريءَ جو روح شاعر جو تخيل هوندو آهي- گل مرجهائجي ويندو آهي، ’گل‘ شعر جي صورت وٺڻ کانپوءِ ڪنهن به مُرجهائبو ناهي، تخينل جو انحصار شاعِرَ جي تصوراتي آهي، جيترو اُهو تيز حرارت ڀريل ۽ خوبصورت ’هوندو‘ تخيل به اوترو ئي جاندار هُوندو آهي. ان سلسلي ۾ عبد جي هڪ غزل جا ٻه شعر هت پيش ڪرڻ چاهيان ٿو:

ڪير سمهاري يادن کي، يادن جي وئي ننڊ ڦٽي،
جذبا جاڳيا ويٺا آهن، جذبن جي وئي ننڊ ڦٽي
مون ته اکيون هي بند ڪيون، خاموشيءَ سان آهيان ستل،
نيڻن ۾ جڻ سُيون چڀن ٿيون، نيڻن جي وئي ننڊ ڦٽي.

تخيل صرف تڏهن جاڳندو آهي، جڏهن يادون جاڳنديون آهن، عبد جون يادون جاڳنديون رهن ٿيون، ان ڪري سندس تخيل کي به ننڊ نه آهي. ايلت جي لفظن ۾ ”تخيل شاعريءَ جو روح آهي“.

تخليقي عمل هڪ لاشعوري عمل آهي. جيڪو شعوري مشق کان مٿانهون ڪم آهي. هونئن ته تخليقي ڪم آفيس جي ڪم کان مختلف ٿئي ٿو. آفيس جو ڪم روز اُڪلائڻو پوندو آهي، جڏهن ته تخليقي ڪم جو دستور لاشعور جي وس هوندو آهي. اهو ڪڏهن ٿو مهربان ٿئي، ڪڏهن ٿو ماڙ ڪري، اُن جو پرو خود تخليقڪار کي به نه هوندو آهي، بظاهر ته تخليقڪار خاموش هوندو آهي، پر اُن جي لاشعور ۾ اندوزي هلچل هوندي آهي. تخليقڪار جي خاموشي، جنهن کي عبدالحڪيم ارشد پنهنجي هڪ نظم ۾ ٻرندڙ جبل سان مشابهه ڪيو آهي، جو خاموش هوندي به خاموش نه هوندو آهي. حالتون پنهنجي اٿل پٿل جو ذهر هن جي دماغ ۾ پرينديون رهنديون آهن ۽ هُو مسلسل پچرندو رهندو آهي، ٻرڪندو رهندو آهي ۽ اوچتو بغير ڪنهن اطلاع جي ٻرندڙ جبل جي لاوي وانگر ڦاٽي پوندو آهي. شاعِرَ جون يادون دراصل لاوي وانگر هونديون آهن، اُهي مسلسل متحرڪ هونديون آهن ۽ اوچتو تخليقن جي صورت وٺي ٻين تي پکڙجي وينديون آهن، ايئن جيئن ڏکڻ جي زور دار هوا تي ڳاڙها رتول ٻير ڇڻي زمين تي پکڙجي ويندا آهن. هوا وانگر يادن تي به وس نه هوندو آهي۔ پنهنجي هڪڙي شعري مجموعي جي ڀاڳ ماٽڻ کان پوءِ عبدالخالق عبد وري اهڙين اڻ جهل لهرين جهڙين يادن جا رنگ سمائي، ”سنڌ، سُونهن، سڄڻ“ جي نالي سان پنهنجي هڪ ٻئي شعري مجموعي جو عڪس بنجي اسان جي سامهون اچي رهيو آهي، هن ڀيري هن جي يادن جا رنگ وڌيڪ ڪرا، وڌيڪ ڇٽا ۽ وڌيڪ موهيندڙ آهن۔

اُنهن جو احساسُ، انهن جي شدت صرف اهو محسوس ڪري سگهندو جنهن کي يادن جي جهروڪن ۾ جهاتي پائڻ ايندي آهي يا يادون جنهن سان اڪيلائپ ۾ روح رهاڻ ڪنديون رهنديون آهن. عبدالخالق عبد جي پسند جي صنف غزل آهي، جيتوڻيڪ هن جي غزل ۾ تغزل جون تقاضائون اڻ پوريون آهن، پر هن جي بيان جي سادگيءَ، سلامت ۾ نماڻائيءَ سندس غزل کي الڳ ٿلڳ ڪري ڇڏيو آهي۔ غزل تي اهو بحث اڻ مهلائتو ٿيندو ته اُن سچل کان سانگي ۽ اياز کان عبد تائين سفر ڪيو آهي. مهلائتي ڳالهه هيءَ آهي ته عبد جو غزل جيئن مون چيو پنهنجي سادگيءَ، سلامت ۽ نماڻائپ جي ڪري گيڙو ويس جو ئي رنگُ آهي، نه ته ان ۾ فارسي تلميخون آهن نه وري زير اضافت. بلڪ عبد جو غزل پنهنجي موضوعاتي اعتبار کان سنڌ جي مٽيءَ جي هڪ ئي ڦهلائيندي نظر اچي ٿو

گيت اُڏاڻا توتي آهن، توکي ڳوليو ڳولن تا،
اٽل ارادو گيتن جو آ، گيتن جي وٺي ننڊ ڦٽي

توکان پري حياتي، نابين جي مثل آ،
جڻ دين کان ڦريل ڪنهن ٻي دين جي مثل آ،

ڪيئن تڙپن ٿيون دليون هي ڏار ڏار،
ٻن دلين جو زلزلو سمجهي وٺو!

مان ڳوناٺو دل ڳوناٺي،
توں تہ اصل کان شهر جي راٺي۔

ڏيئو! ڏيئي مان روشن، آهي ضرور ڪرڻو
ٿورو گهڻو جو مون وٽ ٻئي کي عطا ڪيان مان،

اکين کي انتظاريءَ جون،
اڃان ڀي عادتون آهن.

مون وير ڪونہ ورتو سڀ ڪجهہ ڇڏيم ڀلائي،
ڇاجي ڪري ڀلا هي! دشمن اداس آهي.

مان هنن شعرن ۾ رڳو ماحول ۽ پيرائي جي ڳالهہ نٿو ڪريان تہ انهن جو رنگ زميني آهي، پر مان هن شعرن جي تخليقي گهرائي سان گڏ سماجي احساسن جي بہ ڳالهہ ٿو ڪريان تہ اهي خالص زميني آهن. شاهہ لطيف جي "آءُ اُڏامي هنجهڙا" کان وٺي، شيرل باڊاهيءَ جي "پکي تي اُڏامي وڃان" جي خيال تائين اُڏامڻ جو تصور سنڌ جي مٽي جو خاصو آهي. ان ڪري عيد جي "گيتن جو اُڏامڻ" بہ فطري آهي، جيڪي محبوب جي ڳولا ۾ مسلسل اڏري رهيل آهن. اهو محبوب جنهن کان پري حياتي ڪنهن نابين ۽ لادين وانگر ٿي وڃي ٿي ايئن دلين جي ڏار ڏار تڙپڻ وارو زلزلو بہ سنڌ جي سماجيات جو تازو اڀياس آهي- ۽ عيد جو هي مطلع:

مان ڳوناٺو دل ڳوناٺي،
توں تہ اصل کان شهر جي راٺي،

تہ سنڌ جي هر واسيءَ جي دل جو ترجمان آهي. اهڙيءَ طرح ڏيئي مان ڏيئو روشن ڪرڻ، اکين جو انتظار جي عادت ۾ وڪوڙجڻ، يا دشمن جي اداسيءَ تي پريشان ٿيڻ، سنڌ جا سماجي احساس آهن ۽ اهڙا سوين ٻيا بہ آهن، جيڪي عبد جي شاعريءَ ۾ موجود آهن، جيڪي عبد جي احساساتي دنيا کي اسان آڏو ظاهر ڪرڻ لاءِ ڪافي آهن. سچ پچ هنن اجرن احساسن جي آڌار چئي سگهجي ٿو تہ سنڌ جو شاعِرُ هر طرح مظلوم هوندي بہ سچ جو ساٿاري نظر آيو آهي، هي سنڌي شاعريءَ جي تاريخ جو هڪ روشن پهلو آهي:

غريبن لئہ سدا شامِ غريبان،
ختم ڪرتون خدا، شامِ غريبان.

ڪربلا جي شام غريبان، هاڻ عبد جي شاعريءَ ۾ هڪڙو اهڃاڻ ٿي آئي آهي، شاعري: جنهن ۾ جيترا وڌيڪ اهڃاڻ هُوندا اُها اوتري گهري ۽ گهڻ پاسائين نظر ايندي. فرنيچ شاعر بود ليئر جي نظر ۾ ”سچي شاعري اڻ سڌو اظهار آهي، اُن ڪري ئي اهڃاڻ جي معنيٰ ۾ سچي شاعري سمائجي ٿي وڃي“.

انسان اُتي پوندو
~~طوفان اُتي پوندو~~
طوفان اُتي پوندو.

جدائيءَ جو جڏهين ٻڌمُ نانءُ جانان،
ڪچي ٿانو وانگر ڀريو هانءُ جانان،
ٻٿن تي ڪٽي هڪ ڪِري چا ٿيو!
ڏنئہ پيار جي ڪا ذري چا ٿيو

هنن شعرن ۾ ’طوفان‘ ’ڪچو ٿانءُ‘ ۽ ’ڪٽي‘ اهڃاڻ آهن، جن شعرن جي تخليقي احساس کي گهرو ڪري ڇڏيو آهي، هھڙا غزل جڏهن حد کان وڌيڪ سادو ۽ حد کان وڌيڪ بيان جو شڪار ٿئي ٿو تہ اُهو ڪافيءَ جي ويجهڙو ٿي وڃي ٿو.

جيئن ’ڀيرويءَ‘ کي سدا سهاڳڻ چيو وڃي ٿو تئين ’ڪافيءَ‘ کي بہ سدا سهاڳڻ ۽ سدا بهادر صنف سڏيو ويندو آهي، وائيءَ وانگر ڪافي بہ راڳ جي فن سان جُڙيل صنف آهي ڪافيءَ ۾ سنگيت رس پهريون شرط آهي، منجهس ٻاهرين قافين ڪانسواءِ اندرين قافين جو احساس انهن اڏندڙ يڪين

وانگر هجڻ گهرجي، جيڪي قطارون ٿي ساٿ جو سنيهو بنجندا آهن. مصري شاهه کي ڪافيءَ جو امام مڃيو ويو آهي، جڏهن ته سنڌي شاعريءَ جو صوفي عهد سڄوبو سڄو ڪافيءَ سان سينگاريل ملي ٿو نصير شاهه، خير محمد خوش بيدل ـ بيڪس، روحل فقير، ريجهل شاهه ۽ ٻيا ان دُور جا سونهري نالا آهن ـ موجوده دؤر ۾ جن پنهنجو شاعراڻو اظهار ڪافيءَ ۾ ڀرپور نموني ڪيو آهي، انهن ۾ امداد حسيني، سوز هالائي، مرتضيٰ ڏاڏاهي، راشد مورائي ۽ خاص طرح مير عبدالرسول مير قابل ذِڪر نالا آهن ـ عبدالخالق عبد جي هن مجموعي ۾ به ڪافيون شامل آهن، سندس پهرئين ڪافيءَ جو ٿلهه، ڪتاب جو عنوان به آهي، ۽ ان جو رديف "منهنجي ڪمزوري" احساساتي طرح وهيندڙ آهي،

سنڌ، سونهن، سڄڻ، منهنجي ڪمزوري،
سهڻي شيءِ کي ڏسڻ، منهنجي ڪمزوري

يا هيءَ ڪافيءَ جو هڪ بند جنهن ۾ قافيا لهرن وانگر گڏ وهي پڙهندڙ کي مزيدار احساس ڏئي رهيا آهن.

هي سنڌ سلامت شال رهي،
۽ سنڌو مؤجن ساڻ وهي،
هر روز نئون ڪو گيت ٺهي،
اهڙا گيت لکڻ، منهنجي ڪمزوري،

ڪافيءَ کي جيئن ته راڳ جو پس منظر ۾ آهي، ان ڪري اها لکڻ وقت لفظن جي سُرن جو خيال رکڻ پنهه ضروري آهي، هِڪُ غلط لفظ به سُرن ۾ ڳاڙ پيدا ڪري، ڪافيءَ جي ليءِ کي ڪجسو ڪري سگهي ٿو.

چنني چاهه جي تو آ، ڪانه مُڪي،
منهنجي سوچن جا ويا گل سُڪي.

ڪافيءَ ۾ قافيا مترنم آهن، جيڪي اُچارڻ سان سُر جهرڻن وانگر محسوس ڪرائين ٿا ـ عبد غزل جيال هن جي ڪافي ۾ به حد در جي جي سادگي ۽ سلاست آهي،

تنهنجو شهر ڏسان آرام اچي،
تنهنجو گهر ڏسان آرام اچي،
تنهنجو در ڏسان آرام اچي،

بظاهر هي بند ايترو آسان نظر اچي ٿو جڻ ستين در جي جو شاگرد ههڙي تڪبندي ڪري سگهي ٿو پر اهڙي شعر لکڻ لاءِ جڏهن ارادو ڪبو ته لفظن کي ترتيب ۾ رکڻ ايئن مشڪل ٿي ويندو جيئن تِترن کي قيد ڪرڻ مشڪل هوندو آهي.

سڪ جا پند اٽانگا اوڪا،
ڏاڍن ماڻهن ڪاڏا دوڪا،

شاعري رڳو لفظن جي تڪبنديءَ جو نالو نه آهي، جيئن عام طرح سمجهيو وڃي ٿو دراصل شعر لکڻ لاءِ نه رڳو نور نچوئڻو پوندو آهي پر رت به روئڻو پوندو آهي، ۽ اهڙي ارادي جي سگهه عبد ۾ آهي ته هُو ههڙا خوبصورت شعر لکي سگهي.

شعر سڀ شعر هوندا آهن پر انهن جي صنفن جي اعتبار کان درجه بندي ڪرڻ هڪ وڏو آرٽ آهي، اهو آرٽ هر ڪنهن جي وس جي ڳالهه ناهي ته هُو ڪافي ۽ وائيءَ ۾ فرق ڪري، ڪافي ۽ غزل ۾ فرق ڪري ۽ اهڙيءَ طرح ڪافيءَ نظم ۾ فرق ڪري مثال عبد جي وائي جو هي مڪڙو پڙهو!

گيت مُڪا مون ميڙ،
ميڙ جو منڙا مانُ متي ڪر.

منهنجي نظر ۾ هيءَ ڪافيءَ جو ٿلهه ٿي سگهي ٿو هن ۾ هڪ ته ٻوليءَ جو احساس ڪافي کي نذديڪ آهي ۽ ٻيو ته ان جو ترنم ڪافيءَ وارو جهيلدار آهي- هي وايون پنهنجي اظهار جي پرپوريت ڪري وڌيڪ وڻندڙ آهن-

تنهنجي هر هڪ سٽ،
ياد اچان مون کي پرين-
ڏکن سکن ۾ مٺا، پاڻ هئاسين ٻٽ،
ياد اچان مون کي پرين!

هاڻ ڏک سک هن جي حياتياتي تجربي جي پُونجي آهن، جن کي هُن لمحو لمحو جمع ڪيو آهي- لڳي ٿو هُو شاعريءَ ۾ انهن جو ئي ٻوتا ميل ڪندو رهي ٿو- ان ڪري هن جي ڪيسي ۾ هِڪ روان رکندڙ پين ۽ هڪڙو اڇو پنو هميشه حاضر رهي ٿو موجن سان پنهنجي ماٺيل ڏکن سکن جون رهاڻيون ڪندو رهي ٿو.

اڄو پنو، پيين،
ڪيسي ۾ ڪنيو وتان.

هيءُ احساس دراصل هن جي زنده دليءَ جو عڪاس آهي، هونئن بہ ذاتي طور هُو ٻي ڪنهن شيءِ سان دل وندرائڻ بجاءِ پنهنجي شاعريءَ سان ئي ورونهن ڪري ٿو ڇو تہ هن جو مزاج ئي شاعراڻو آهي، هن جو هاڻ هڪڙو ڪاسيٽس جو دڪان آهي ، جنهن جي سامهون گهاٽن وڻن جا ڇانورا آهن، جن جي ڇانو ۾ وهندڙ واهہ آهي، اهو هائيڪو رنگ هن سان هر ملڻ واري کي محسوس ٿيندو آهي، هن جي دڪان ۾ پائوڊر جي خوشبوءِ هن جي ذهن ۾ شاعريءَ جي خوشبوءِ گڏ گڏ سفر ڪندي آهي.

عبد جا گيت نصابي نوعيت جا نہ پر سهرن جهڙا آهن:

سنڌ ۾ شاديون رچن، دهل شرنايون وڄن،
ڏينهن شل اهڙا اچن-

مجموعي طور شاعر دعاڳو ئي هوندو آهي، هن جو هر شعر جڻ دُعا وانگر هوندو آهي، جنهن جي پس منظر ۾ اميدن جا سج پيا جرڪندا آهن.

پيار جي ڪڙڪي ڪول پيارا،
هيئن نہ مون کي رول پيلرا،

تنهنجا آرا يار نيارا، مون کي وڻن ٿا ڏاڍا پيارا،
پاڻ بہ تون انمول پيارا
پيار جي ڪڙڪي ڪول پيارا،

برابر عبد جو محبوب انمول آهي، پر هن جي دل بہ انمول آهي، جنهن ۾ ڪنهن انمول جو پيار جنم وٺي ٿو اها دل جيڪا هن جي ملڪيت آهي ۽ اهوئي ڪاتو آهي، جيڪو هُونديءَ تي ئي چوندو رهي ٿو.

هي دل جو تحفو ڏيان ٿو جا نان، قبول ڪر تون قبول ڪر تون، اهائي ملڪيت اهو ٿئي تحفو قبول ڪر تون قبول ڪر تون، هُو جڏهن لفظن کي ڳاڙهن ٻيرن سان ڀيٽي ٿو تڏهن جڻ سنڌيءَ شاعريءَ کي هڪ نئين تشبيهہ سان نوازي ٿو.

ڳاڙهن ٻيرن وانگر چوندي چوندي، لفظ لکان ٿو توڏي جا نان گيت سمورا ميڙ وٺي مان جاڻ اچان ٿو توڏي جانان،

هنن ڳاڙهن ڀيرن جهڙن احساسن جي هر حساس دل آجيان ڪري ٿي ۽ سندس ئي دعا يہ شعر پڙهي ٿي!

سنڌ سلامت زنده آباد،
پيار محبت زنده آباد.

جي هيءَ دعا اگهامي ٿي تہ پوءِ عبدالخالق عبد جي هِڪَ نظم جو هي پهريون شعر بي معنيٰ ٿي ويندو:

ٿني ٿي وياسين، قبيلا قبيلا.

عبد هاڻ ڀين صنفن سان گڏ نظم بہ لکڻ شروع ڪيو آهي، جيڪو هڪ اڳتي قدم نظم۔ ۾ داخليت کان وڌيڪ خارجين هوندي آهي، ان ڪري هڪ دُاخلي بيان جي شاعر لاءِ هي هڪڙو امتحان ضرور هوندو:

پيار وڪامي بازر ۾ ٿو پئسي جو آ پيار،
دنيا دوکي جي ديوار،

ڪڏهن سنڌ آزاد ٿيڻي آ، ٿيندي!
هتي نيٺ خوشحالي اچڻي آ، ايندي!

شاعِرَ جي اڳڪٿي ڪڏهن بہ ڪوڙي ناهي ٿيندي، ڇو تہ شاعر تاريخ جي نگاهہ سان، حال ۽ مستقبل کي ڏسندو آهي، هر سچي شاعر جيان اسان جو عبدالخالق عبد بہ پنهنجي شاعري ۾ جتي حال جو عڪاسُ شاعر آهي، اُتي هُو مستقبل بين شاعر بہ آهي.

صدين تائين خوشحال ٿئي سنڌڙي،
خدا يا سنڌين کي ڪا غربت نہ ڏي۔

آخر ۾ جان اسٽيشن بيڪ جا هي لفظ 'عبدِ' لاءِ لکندس تہ: "لکڻ وقت اهو خيال دل مان لاهي ڇڏ تہ لکڻي ڪاپوري بہ ٿيڻي آهي. آزاديءَ سان لک ۽ لک جيڪو اندر ۾ اچئي اهو پني تي اُڇلائيندو وڃي"

وسيم سومرو
6 مارچ 15_03_2008
نواب شاه

حساس دلين جو ترجمان

عبدالخالق عبد اڄ جي دور جو اهو جديد شاعر آهي. جنهن زندگي جي گھڻن موضوعن تي شاعري ڪئي آهي، ٻهراڙي توڙي شهري ماحول ۾ ڏتڙيل ماڻهن جي رهڻي ڪهڻي ۽ ان جي روئداد تائين هن لفظن کي شاعري جو روپ ڏنو آهي. مانيٽي مرڪ وارو عشق، سونهن، چانڊوڪي ۽ خوشبو توڙي ڌرتي جي دردن کي شاعري جي مالها ۾ پوئيندڙ اڄوڪي دور جو شاع عبدالخالق عبد جيڪو ڪڏهن به ڪوڙ جي پاسداري نہ ڪندو آهي، هميش سادن سودن لفظن ۾ ڪڙڪندي پيو سچائي جي پرچار ڪندو آهي، عب جيڪو سندس تخلص آهي پر استاد عبد چواڻي مان سڀ جو عبد آهيان.

"عبد جو آواز" سندس پهريون ڪتاب جيڪو ڇپجي مارڪيٽ اچڻ کان پوءِ استاد عبدالخالق عبد اٽل ارادو ڪندي چيو تہ انشاءَالله ج ئي پنهنجو ٻيو ڪتاب پڻ مارڪيٽ ۾ آڻيندس. سو عبد جي اٽل ارا

واري ڳالهه اٿل ئي رهي ۽ اسان جي سامهون سنڌ، سونهن، سچڻ، ڪتاب موجود آهي.

استاد عبدالخالق ”عبد“ جي هن ڪتاب سنڌ، سونهن ۽ سچڻ ۾ ڏسون ٿا ته عبد ڪنهن هڪ مخصوص نظريئي جو ناهي. هو هر ڳالهه جو تجزيو پاڻ پنهنجي نظر ۽ دل جي گهرين سان ڪري ٿو پاڻ جيڪا به شاعري ڪئي آهي سا تمام گهڻي مشاهداتي محسوس ٿئي ٿي ان ڪري ئي هر احساس ڪي شاعري جي ڪوڙ ڪيءَ ۾ قاسائڻ ۾ ڪامياب آهي، نوان استعارا ۽ ترڪيبون توڙي تشبيهون اڻ ڇُهيل هوندا آهن ۽ نيئن طريقي سان پنهنجي ذهني روشني سان روشن لفظ لکڻ جو ماهر آهي. ”عبد“ ڀراڙي ۾ رهندڙ اهو ڪوي آهي جنهن سدائين ڏرتي تي ٿيندڙ ظلمن جي خلاف ۽ پيار محبت جي حمايت ۾ قلم ڪي استعمال ڪيو آهي، غريب ابوجهه توڙي سچ تي وار ڪندڙ ظالمن جي خلاف هن قلم ڪي ترتيب وار استعمال ڪيو آهي. هن حق ۽ ناحق ڪي نروار ڪيو آهي. ان ڪري ئي هي شاعر جي حيثيت ۾ انسانيت جي حيثيت ۾ سيني جو رشتيدار آهي. ٽُڪ جي خوبصورت رلي وانگر هن پنهنجي خوبصورت لفظن ڪي شاعري جو روپ ڏئي شعرن ڪي خوبصورت بڻايو آهي، سندس شاعريءَ ڪي پڙهي هر ماڻهو اهو محسوس ڪري ٿو ته لفظ ته عبدجا آهن پر ڳالهه اسان جي دل جي آهي اها ئي وڏي ۾ وڏي ڪاميابي آهي جو شاعر عام ڪي پاڻ ڏانهن متوجه ڪري.

مجيب سنڌي

دوڙ ضلعو نوابشاهه

عبدالخالق عبد هڪ مصور شاعر آهي

مان ڪيس مصور انهي ڪري لکان ٿو. جو سندن شعر پڙهڻ سان منهنجي ذهن ۾ ڪي تصويرون اڀرڻ لڳيون- ڪي ماضي، حال، مستقبل جا تصوراتي عڪس اٿڻ لڳا- مون ڪين شاعري ۾ مصوري ڪندي محسوس ڪيو- مان اهڙي هم گير صفت جي مالڪ لاءِ چئو سٺو ڪين ارپيان ٿو.

عبدالخالق آهي ان تخليق جو
جنهنجي خلقڻ ۾ زمانا ٿا ڪپن.
اي غلام الله ڪجي تعريف ڇا،
حرف معنيٰ جا خزانا ٿا ڪپن.

مير غلام الله خان ٽالپر
مور جهنگو فارم ڪُنري
1_1_2008

چهرا ڪتاب ۽ آئينا هوندا آهن

ڪتاب ته هر ماڻهو پڙهي ۽ پروڙي وٺندو آهي۔ پر چهرا پڙهڻ ۽ پروڙڻ ڏاڍو ڏکيو ۽ اڻانگو ڪم آهي۔ اِها به هڪ قدرتي ڏات آهي۔ اها ڏات ڪنهن ڪنهن انسان کي قدرتي طرح سان ملندي آهي۔ مان به ان خوش نصيب ۽ ڀاڳوند انسانن ۾ آهيان۔ مون هميشه چهرا پڙهيا ۽ پروڙيا آهن۔ جيئن گل جي پنهنجي خوشبو آهي. تيئن هر انسان جي خوشبو به جدا جدا ۽ مختلف آهي۔ مون پنهنجي زندگي ۾ ڪوڙ سارا تجربا ڪيا۔ ڪجھ وڃايو ڪجھ پرايو۔ پر ماڻهوءَ جي سڃاڻپ لاءِ جاکوڙ ڪندو رهيس ۽ اڃان تائين اها جستجو جاري آهي۔

مون گهڻا شاعر پڙهيا ۽ ڏٺا، اُنهن سان ڪچهريون۔ ڪيون پر اڄ مان ذڪر اُن شاعر جو ڪرڻ چاهيان ٿو۔ جيڪو منهنجي نظر ۾ سنڌ جو ڀلوڙ عوامي شاعر آهي۔ هِن جو نالو آهي عبدالخالق عبَد عبدالخالق عبَد پنهنجي ذات ۽ فن ۾ مون کي يڪسان لڳو۔ مان ان جي شخصيت ۽ فن کي يڪسان ڏٺو۔ مون هن جو چهرو پڙهيو ۽ پروڙيو مون کي پنهنجي نظر ۾ هڪ ڪامل انسان لڳو مون جڏهن به هِن جي شاعري کي جهونگاريو مون کي هن جي شاعري ۾ موسيقي سان سنگم معلوم ٿيو مون جنهن راڳ کي ڇيڙيو مون کي سُرور محسوس ٿيو۔

عبدالخالق عبَد جي شخصيت لاءِ ايترو چوندس ته هو بهترين شاعر سان گڏ هڪ بهترين انسان ۽ انسان دوست آهي۔ سندس شاعري کي غور سان ٻڌڻ ۾ اوهان کي وڏا راز ملندا ۔ ۽ وڏيون حقيقتون ملنديون۔ منهنجي کيس دلي دعا آهي ته عبَد پنهنجي شاعري ۾ سنڌ ۽ سنڌي ماڻهن لاءِ نوان گيت لکي پاڻ کي امر بنائيندو —آمين

فنڪار ممتاز لاشاري

سنڌيونيورسٽي ڪالوني ڄام شورو سنڌ

رهنما شاعر سائين عبدالخالق عبد صاحب

هِن ڀلاري ڀون سنڌو ماتا جي خمير تي پلنڊڙ ۽ وادئي مهراڻ جي پاڻي سان پياس بڄائيندڙ شاعر سائين عبدالخالق عبد صاحب جو نالو انهن شاعرن سان شمار ٿئي ٿو جيڪو هر وقت اڀوجھ ماروئڙن جي رهنمائي ڪندا آيا. هن سائين عبدالخالق عبد صاحب جن جو شاعري ۾ هڪ وڏو نالو آهي سندن شاعري ۾ مختلف لاڙا آهن سندن شاعري علم عروض ڀروزن جي لحاظ کان تمام مضبوط آهي سندن شاعري کي جيتري قدر پڙهجي اوترو گهٽ آهي سندن شاعري ۾ مقصد سمايل آهي سندن شاعري مختلف صنفت تي لکيل آهي جنهن ۾ مقصد سمايل آهي سندن شاعري مختلف صنفت تي لکيل آهي جنهن ۾ غزل ڪافيون وايون حمد ۽ نعت لکيل آهن هر صنف ۾ پنهنجو پاڻ کي ملهايو اٿن سندن شاعري نئي نسل جي شاعرن لاءِ هڪ درس کان گهٽ ناهي پاڻ ادب دوست شخصيت سان گڏو گڏ هڪ ادبي اداري جو حصيت رکن ٿا سندن شاعري ۾ ڪٿي ظالم جابر سان اعلان جنگ آهي ڪٿي ظالم وڏيري سان جهڙو جوٽيل آهي وري ڪٿي ڏس ته سنڌ جي سادي عوام ۽ غريب عوام سان پيش اچي ڪري انهن جي رهنمائي ڪن ٿا سندن شاعري پڙهڻ کان پوءِ اوهان کي اُهي لفظ ملندا جنهن جي اوهان کي سالن کان تلاش آهي سندن شاعري پڙهڻ کان پوءِ ايئن محسوس ٿو ٿئي جڻ ته عبد صاحب منهنجو حوالو لکيو آهي سائين عبدالخالق عبد صاحب هڪ سٺي اديب سان گڏو گڏ هڪ سٺا انسان به آهن سندن مُنهن تي اوهان کي هر دم مُرڪ ملندو ۽ نهايت شريف انسان آهن سندن سچائي جو هِن کان اعلاوه ٻيو ڪهڙو مثال ڏني ته سنڌ جي مختلف شهرن ۾ سندن شاگرد اوهان کي ملندا اڄ به سندن شاگردن جا ڪلام اوهان کي ريڊيو پاڪستان جي مختلف اسٽيشن تان ٻڌڻ ۾ ايندا مونکي ته ايهو شرف مليو آهي جو سائين عبدالخالق عبد صاحب کي مون ويجهي کان ڏٺو آهي سائين عبد صاحب جي اِها خاصيت آهي جو سندن

سان جيڪو واقعيو پيش آيو يا جيڪو ڪجهه ڏٺائون انهي جي عڪاسي ڪن ٿا نوجوان شاعرن کي منهنجو عرض آهي ته سائين عبدالخالق عبد صاحب جن جي هِن شاعري جي ڪتاب مان سبق پرائين. سائين عبد صاحب جو هي ڪتاب هر موڙ تي اوهان جي رهبري ڪندو اوهان هي ڪتاب پڙهي ڪري تمام گهڻو ڪجهه حاصل ڪري سگهو ٿا. مونکي خوشي ٿي آ ته سائين عبدالخالق عبد صاحب جن جو هي ٻيون ڪتاب ڇپجي رهيو آهي جنهن ۾ پڻ اسان جهڙن جي رهنمائي ٿئي ٿي منهنجي دعا آهي ته الله سائين عبد صاحب جن کي دراز زندگي عطا ڪري جو پاڻ اهڙا ڪتاب ڇپائيندا رهن ۽ اسان جي رهنمائي ٿيندي رهي

عابد عبدالصمد بروهي

نائب صدر

سخي ڏاتار ادبي ادارو

مرڪز

حمد

مولا جون مهربانيون شڪيلون نٿو مٿائي،
ڏوهي تہ ڏاڍا آهيون، پر پوءِ بہ ٿو کارائي.

انسان آهي خاطي، انسان گهر خطا جو
ظاهر ظهور آهي، لائق وڏي سزا جو
پروردگار پردو ڏيئي ٿو سڀ لڪائي.

پوڙها ڪي جهور کٽ تي زندهہ اجان سُتل هِن،
معصوم ڪن جا ٻچڙا ڌرتي ۾ ڪي دٻيل هِن،
ڪِن جي عمر وڌائي، ڪن جي پيو کُٽائي.

پيءُ ماءُ جئرا آهن، اولاد موڪلائي،
ڪي کي سدا روئن ٿا، ڪِن کي پيو کلائي،
ڪِن جا ڪري وڇوڙا، ڪِن کي پيو ملائي.

هر عبدَ آهي عاصي ڏوهن ۾ پيو آ ڦاٿل،
ڪيئي گهمن ٿا ظالم ڪيئي ڦرن ٿا قاتل،
ڪِن کي وري ڪرم سان، قادر پيو بچائي.

◆

حمد

پروردگار عالم، احسان تو ڪيو آ،
هر دم شڪر آ تنهنجو، انسان تو ڪيو آ.

پنهنجي پرين پياري، محبوب جي مُهابي،
مخلوق کان مٿانهون هِت مان تو ڪيو آ.

تنهنجا عجيب اٹثر هي فيصلا تہ آهن،
ڪِن کي غريب ڪِن کي هِت خان تو ڪيو آ.

مقبول ٿيون سموريون عربي سنديون دعائون،
محشر تہ مومنن لئہ آسان تو ڪيو آ.

جن کان ٿئين ٿو راضي، تن کي ٿو دين بخشين،
ڪِن جو عقل کسائي، نادان تو ڪيو آ.

مُشڪل ڪُشا بہ تون آن، حاجت روا بہ تون آ،
هر عبد جو هميشہ درمان تو ڪيو آ.

◆

نعت

نعم البدل نہ آهي تنهنجو جهان ۾،
کولي پڙهي ڏنو مون ساري قرآن ۾.

پيءُ ماءُ کان مٿي ۽ اولاد کان مٿي،
تو ساڻ آهي محبت، شامل ايمان ۾.

چونڊيل خدا جو آهين، مخلوق ۾ مٿا،
پهچي نہ ڪوئي سگهندو توساڻ شان ۾.

گستاخ لاءِ منهنجي رب کان آهي دُعا،
ڪو نانگ شل ڏنگي وجهي ان کي زبان ۾.

مان مُور ڪين ٿڪجان لکندو رهان سدا،
محبوب نعت خواني، تنهنجي ئي مان ۾.

پڪ سان يقين آهي، مون عبد کي اها،
ساٿي ضرور ٿيندو محشر ميدان ۾.

◆

نعت

گهٽيون مان مديني جون اکڙين سان ٻُهاريندس،
محبوب جي در پهچي، پو وطن وساريندس.

جنت ۾ رکيل ڇاهي، حورن کي ڪندس ڇا مان،
در دلبر جو مليو ٻي در نہ نهاريندس.

ٿي ڀاڳ پون بالا، محبوب گهرائي جي،
اُت حاجي سڳورن کي پيو پاڻي پياريندس.

صلوات پيو پڙهندس، لبيڪ پيو چوندس،
مدني جو مٺو نالو پل پل پيو پڇاريندس.

هي عبد پياسو آ، اکيون بہ پياسون هِن،
زم زم جو پئي پاڻي، اکڙين کي مان ٺاريندس.

◆

غزل

غزل

انسان اُٿي پوندو
طوفان اٿي پوندو.

ڪجھ ٿهڪ ڏجو هوريان،
مهمان اٿي پوندو.

نظرن کي جُهڪائي هل،
شيطان اٿي پوندو.

ڪو غزل تہ ڳا، راڳي،
ديوان اُٿي پوندو.

رندن کي گھرايو اڄ،
ميخان اٿي پوندو.

داناءُ اچي پهتو
نادان اٿي پوندو.

ڪربل جو ذڪر ڇيڙيو
مروان اٿي پوندو.

محبوب جي آڌر لئہ،
دالان اُٿي پوندو.

چو ”عبد“ گھرايو ٿو
هي خان اُٿي پوندو.

◆

درد دل کي اهوئي ڪائي ٽو
آدمي آدمي ستائي ٽو.

سانحو يا عذاب آهي هي،
ياءُ جوگهر ڪو يا، جلائي ٽو.

ڏک اُهو آهي ڇو؟ ڏهيسر اڄ،
ڏاڍِ آڏو هُو سِر جهڪائي ٽو.

ڪوبہ فتنو نہ ڪوئي ٽو ٽاري،
هرڪو جهيڙي کي پيو وڌائي ٽو.

حال محرم نہ راز کي ڄاتو
راز کي راز سان ٻڌائي ٽو.

”عبد“ ٽڪجي نہ پيو آ نہ پوندو
راهہ تنهنجي ۾ وِڪ وڌائي ٽو.

◆

موٽئي جي ٽوڪري،
آھي ھڪڙي ڇوڪري

ھونءَ تہ ھڪ انسان آ،
پر ڏسڻ ۾ آ پري

جنھن ڏنو ھڪڙو دفعو
پيو ڀريندو نوڪري

فرض آھي پاڻ تي،
سونھن جي بس حاضري

عشق ٻنھي کي لڳيَ ٿو،
مولوي، يا، پادري

آ منو آواز ھُن جو،
جڻ وڄي پئي بانسري

سنڌ ڄائي آ اِھا،
”عبد“ ڪر تون خاطري

◆

ڏوراپن جا خط پڳاهِن،
تيرن وانگي لفظ لڳاهِن.

تو تہ ميارون مون تي مڙهيون،
حال بہ مون کان ڪونہ پُڇياهِن.

هاريءَ جو آ قاتل جوڙو
رئيس جا ڪيئي، ڪيئي، وڳاهِن.

پورهيت جو اڄ پاڳ نہ موتيو
پير جا ڪنڌ ۾ سَوَ سڳاهِن.

ملڪ سڄو ڪشمير ڪندس مان،
ليڊر جا هي خالي ٽڪا هِن.

عبد اهوئي ساڳيو آهي،
تنهنجا لفظ اڃان بہ رُڪاهِن.

◆

اکڙين کي جُهڪائي ويو
ڪو درد لڪائي ويو.

چپ چاپ رهي ليڪن،
اکڙين سان ٻڌائي ويو.

احسان ڪري مون تي،
پل ڪن ته ڪلائي ويو.

هڪڙي ئي نظر سان اڄ،
محفل کي سجائي ويو.

جيڪي به هُيس چوٽو
چپڙن ۾ ڳالهائي ويو.

اڄ ”عبد“ اندر ۾ هڪ
ڏونهي ڪا ڏُکائي ويو.

◆

رشتن جو پرم رکجو
ڪجھ دل کي نرم رکجو.

ظاهر ۾ ڀلي شوخي،
اندر ۾ ڪرم رکجو.

هر جاءِ ڏسي ٿو پيو
مولا جو شرم رکجو.

پر ياد سدا دل تي،
ماضي جو قسم رکجو.

ها، لوڻ جي بدلي ۾
ڦٽڙن تي ملم رکجو.

جاهل ڪان بچڻ خاطر،
هٿڙن ۾ قلم رکجو.

سردي ۾ متان ٿڙڪان،
ٻاڪر ۾ گرم رکجو.

هر ”عبد“ تي آ لازم،
ڪو دين ڌرم رکجو.

◆

توکان پري حياتي نابين جي مثل آ،
ڄڻ دين کان ڦريل ڪنهن ٻي دين جي مثل آ.

جي فون، يا نياپو قاصد ڪٿي اچي ٿو
مون لئہ اهوئي منڙا تلقين جي مثل آ.

تو جي لکيو هو اڳ ۾ ساندي اهو رکيو مون،
تنهنجو پراڻو خطڙو تسڪين جي مثل آ.

ٻئي جا پٿر پيو سهندس، تون جهٽڪ ڏي نہ جانا،
تنهنجي تلخ ڪلامي سنگين جي مثل آ.

آ ”عبد“ منهنجو جيون جنجال ۾ سدائين،
ڪنهن خوفناڪ هڪڙي ڄڻ سين جي مثل آ.

◆

پراڻا واسطا ٽوڙي نہ ڇڏجان،
دلين جا رابطا، ٽوڙي نہ ڇڏجان.

ڪٿي قربن سندا پيغام پهتا،
اُهي تون قافلا، ٽوڙي نہ ڇڏجان.

خطن، فونن، نياپن جا پيارا،
اِهي تون سلسلا، ٽوڙي نہ ڇڏجان.

جيئان جڳ ۾ پيو تو لاءِ جانا،
برهہ جا پر جهلا، ٽوڙي نہ ڇڏجان.

گُلن سان خار ٽاري ۾ تہ هوندا،
ڪري تنکي جدا، ٽوڙي نہ ڇڏجان.

ڪچي تند جي مثل آ نينهن ناتو
ٻڌي ڇڏ دادلا، ٽوڙي نہ ڇڏجان.

ڳنڍيل آ "عبد" جو توساڻ ناتو
خدارا دلربا، ٽوڙي نہ ڇڏجان.

◆

غريبن لئه سدا، شامِ غريبان،
ختم ڪر تون خدا، شامِ غريبان.

نيون نت روز آهن ڪربلائون،
ڪڏهن ڪُٺندا پلا، شامِ غريبان.

يزيدن جو اجان ٽولو ڦري پيو
ڪٿي برپا ڪندا، شامِ غريبان.

ويون لکجي ازل کان ئي ٿو سمجهان،
نصيبن ۾ سدا، شامِ غريبان.

سدا هارِن ۽ مزدورن جي گهر ۾،
ڏسان ٿو جابجا، شامِ غريبان.

سَمائي ”عبد“ مون ڇڏيو سدائين،
اندر ۾ ڪربلا، شامِ غريبان.

◆

تنهنجو پيار ٻڌم ڳنڍي ۾،
اقرار ٻڌم ڳنڍي ۾.

جاٿي ٻه ويو آهيان،
ڪاسار ٻڌم ڳنڍي ۾.

تو لاءِ ڪنيو ٿو اچان،
هڪ هار ٻڌم ڳنڍي ۾.

تون گل ٻين ڪي ڏي،
مان خار ٻڌم ڳنڍي ۾.

تو لاءِ وتم تحفو
ءِ ڏار ٻڌم ڳنڍي ۾.

تو ”عبد“ وساريو آ،
ويچار ٻڌم ڳنڍي ۾.

◆

زندگيءَ جو سفر محبتن ۾ ڪٽيون،
قرب قائم ڪري قربتن ۾ ڪٽيون.

ڪجهہ تہ ڏاها ٽيو لوچيو اج وري،
وقت چا لئہ پلا نفرتن ۾ ڪٽيون.

موت آهي مٿان، ڄاڻ آيو اجهو
چو؟ اجان پيي عمر غفلتن ۾ ڪٽيون.

چو؟ خدا کي رنجايو وتون ٽا اجان،
وقت پنهنجو اچو رحمتن ۾ ڪٽيون.

دشمنن کي دفن اج ڪري ٽا ڇڏيون،
روح راضي ڪري راحتن ۾ ڪٽيون.

اج اَمن جو وچن ”عبد“ سيئي ڪيون،
ٽورڙي هي عمر اُلفتن ۾ ڪٽيون.

◆

ڇڪن چقمق جيئان تنهنجا اوتارا،
رُلي ويا راهہ ۾ ڪيئي ويچارا.

سين لئہ معتبر آ شهر تنهنجو
آ هن هت نينهن جا ڪيئي نظارا.

ڏسي چهرو نوراني يار تنهنجو
ٽين ٽا گهور، مون پارا ويچارا.

سخي، يا شوم يا ڪوئي بہ موڊي،
سيئي هن شهر جا ماڻهو پيارا.

قطارن ۾ اٿئي بيٺا هي دربان،
هزارين ۾ لڪين هِن ”عبد“ پارا.

◆

يقيناً هِتان ٽيو ڪو تنهنجو گذر آ،
معطر، معطر، تڏهن هي شهر آ.

وڏي ڀاڳ وارا هي بستي جا ماڻهو
هتي تنهنجو پيارا پيارو هي گهر آ.

ٻيا در مڙيئي ويا مون کان وسري،
مون لئہ مُعتبر بس فقط تنهنجو در آ.

خدا توکي هر دم سلامت رکي شل،
مون هڪڙي کي ناهي سين کي فڪر آ.

گهڻا ”عبد“ تنهنجو پيا ٿا سڏائن،
اهو تنهنجي نيڻن جو جانا اثر آ.

◆

پکن جا ولر ٿي پڇن يادگيريون،
جتي پيي ويچان ٿو اچن يادگيريون.

سفر ۾ “ هجر ۾، يا پنهنجي ئي گهر ۾،
سدا ساڻ مون سان هلن يادگيريون.

ڪڏهن ٿو اچي هو ڪڏهن ٿو ملي هو
اهي سوال مون کان پڇن يادگيريون.

نہ آرام مون ڪي ڪرڻ هي ڏين ٿيون،
نڪي پاڻ خود هي سُمهن يادگيريون.

فراقن جي پيڙاءُ ۾ مون ساڻ گڏجي،
اٿئي پهر هر هر لُڇن يادگيريون.

اڪيلو هجي ”عبد“ يا ميڙ ڪنهن ۾،
اُتي يار تنهنجيون پون يادگيريون.

◆

آخري ڪنهن شام کان اڳ مل پرين،
موت هِن بدنام کان اڳ مل پرين.

ڏي پري پنهنجن هٿن سان مان پيئان،
پر زهر جي جام کان اڳ مل پرين.

واعدا ٽوڙين نه ٽوڙين پر سڄڻ،
آخري انجام کان اڳ مل پرين.

ها سڄڻ سڪرات ۾ ايندا گهڻا،
خاص کان ۽ عام کان اڳ مل پرين.

پنهنجي محبت تي مٿان آڱر کڄي،
پيار جي نيلام کان اڳ مل پرين.

”عبد“ جي آ التجا هي آخري،
هِن عمر ناکام کان اڳ مل پرين.

◆

ڳالھ تہ پنھنجي ھِڪ پيارا،
مُنڊي تي چڙھ ٽِڪ پيارا.

دل جي ڪوري ڪاغذ تي،
ڇٽ ويھي تون ڇِٽ پيارا.

ھيءَ حياتي جيسين آھي،
ڪين ڇڏيندس پِڪ پيارا.

قسمت سانگي آيو آھين،
رات تہ ھڪڙي ٽڪ پيارا.

جيئن جيئن ”عبد“ کان دور گذارين،
تيئن وڏي ٿي سِڪ پيارا.

◆

مان ڳوٺاڻو، دل ڳوٺاڻي،
تون ته اصل ڪان شهر جي راڻي.

مان ته پيئان پيو مٽ جو پاڻي،
تون ته پيئن پئي فرج جو پاڻي.

ڇپر، مَنهه ۾ خوش مان آهيان،
ايسي ۾ تون جواني ماڻين.

تو وٽ آهن گلم، غاليچا،
منهنجي رَلي آ، ساڳي پراڻي.

تُنهنجو پنڌ، اڳاهون آهي،
عَبد جي تو وٽ آهي پُڇاڻي.

◆

پيار جي ڪا ذري، ڏي ڀلا، ڏي ڀلا
بس فقط دلبري، ڏي ڀلا، ڏي ڀلا.

وڃ ڀلي، وڃ ڀلي، ديس پنهنجي پرين،
پر ڇُمي آخري، ڏي ڀلا، ڏي ڀلا.

عرض آ، ڏي خوشي، جي نٿو ڏين ته پوءِ
درد جي ڪا ڀري، ڏي ڀلا، ڏي ڀلا.

هٿ قلم ۾ وجهي، اڄ قلم ٿو ڪٽان،
شوق جي شاعري، ڏي ڀلا، ڏي ڀلا.

زندگي ۾ سڄڻ، هم نشين ٿي رهڻ،
”عبد“ کي خاطري، ڏي ڀلا، ڏي ڀلا.

◆

ياد جي ڪنهن وير سان رلجي وڃان،
ڪنڍ ٻنجي ڪير سان رلجي وڃان.

جا سلامي صبح سان تنهنجي ڀري،
مان ٻہ انهي هير سان رلجي وڃان.

سنڌ جي دشمن جي سيني ۾ لڳي،
جلد انهي تير سان رلجي وڃان.

لاٽ مان ڪو لاٽ ٻاريندو وتي،
مان ٻہ اُڻ تنوير سان رلجي وڃان.

سڏ سهڻي جو سُڻي ميهر ڀڳو،
ساڳي اُنهي سير سان رلجي وڃان.

مون ارادو "عبد" اڄ آهي ڪيو،
يار جي تقدير سان رلجي وڃان.

◆

منهنجي دردن جو دڳ الڳ آهي،
تنهنجي خوشين جو دڳ الڳ آهي.

موڙ ڪنهن تي ڪٿي تہ مليا هِن،
هاڻي نيٽن جو دڳ الڳ آهي.

پاڻ هرگز ملي نہ سگهنداسين،
ڇو تہ رِشتن جو دڳ الڳ آهي.

ڳيچ تنهنجا ۽ نوحا منهنجا ها،
پنهنجي گيتن جو دڳ الڳ آهي.

ٽهڪ ڪڏهن تہ گڏ ڏنا هوندا،
هاڻي ٽهڪن جو دڳ الڳ آهي.

”عبد“ واهڻ ۽ تون شهر ۾ آن،
پنهنجي بستن جو دڳ الڳ آهي.

◆

لفظ لڳا هِن ڪارا ڪارا، لفظن تي جڻ لوڻ ڇٽيل آ،
تون تہ برابر ساڳيو آهين، لهجو تنهنجو يار مٽيل آ.

رشتن تان ويساهہ کڄي ويو، رشتا ٿيا بي ساهہ ڪي پُتلا،
روح جو رشتو نازڪ هو پر اُن رشتي جي تار ڪٽيل آ.

جئري جنهن کان هُئي بيزاري، موت کان پوءِ آ محبت ڇا لئہ،
ڏيندو توکي ڪهڙيون ميارون هُن جو هاڻي لوڙهہ لٽيل آ.

محبت وارا ماڻهو پڌرا، جن جو آليون اکيون هر دم،
جيڪو ڏسندو سو ئي چوندو هي تہ فراقن منجهہ ڦٽيل آ.

”عبد“ اهوئي ساڳيو آهي، ماڻهو مُندون مٽجن پيون ٿيون،
پيار جي راهہ تي اڳتي اڳتي وک بہ پوئتي ڪين هٽيل آ.

◆

جي قسمت نہ چاهي، تہ مان ڇا ڪيان،
ٺهيل ڪم بہ ڏاهي، تہ مان ڇا ڪيان.

حياتي ۾ پنهنجو ملڻ ۽ ڪلڻ
نصيبن ۾ ناهي، تہ مان ڇا ڪيان.

اٽل آ ازل کان خدا جو حڪم،
لکيل ائين آهي، تہ مان ڇا ڪيان.

رکيو آس تو ۾ اچي دل اڃان،
نٿي آس لاهي، تہ مان ڇا ڪيان.

زمانو سڄو ڄڻ رُٺل ٿو لڳي،
نٿو ڪو ڳالهائي، تہ مان ڇا ڪيان.

قلم ”عبد“ قادر جي هٿ ۾ سدا،
شعر ٿو لکائي تہ مان ڇا ڪيان.

◆

نظرون جو ڇميل آهن،
ريڊار ڪُٺل آهن.

شل رب نہ ٻلائي اڄ،
هٿڙا هي چُميل آهن.

ڀوتار ڀڄايا ها،
ماڻهو ڪي ڏٺل آهن.

ڪجھ ٿهڪ ڏيو هوريان،
بيمار سُتل آهن.

دل چاهي جڏهن اچجان،
سڀ در هي ڪُليل آهن.

هن ڪونہ ڇڏيو مون کي،
ماڻهو هي ڀُليل آهن.

هِت "عبد" وانگي ڪيئي،
اڪثرين جا ڪُٺل آهن.

◆

ڪير سمهاري يادن کي، يادن جي وئي ننڊ ڦٽي،
جذبا جاڳيا ويٺا آهن، جذبن جي وئي ننڊ ڦٽي.

مون تہ اکيون هي بند ڪيون، خاموشي سان آهيان سُتل،
نيڻن ۾ جڙ سُيون چُڀن ٽيون، نيڻن جي وئي ننڊ ڦٽي.

سورنهن سال جي ڪنواري آ، پوڙهي ساڻ نڪاح ڪيائون،
لائون آخر ڪيئن هوءَ لهندي، سرتن جي وئي ننڊ ڦٽي.

نيٺ تہ پاڻ بہ پرچي وياسين، ويرن پنهنجا وس ڪيا،
هاٿي ڪن ۾ سُس پُس ڪن ٿا، چمچن جي وئي ننڊ ڦٽي.

گيت اُڏاڻا تو ڏي آهن، توکي ڳوليون ڳولن ٿا،
اٽل ارادو گيتن جو آ، گيتن جي وئي ننڊ ڦٽي.

مون کي اڄ محبوب چيو "عبد" اُٿي هي چُغلي هڻندا،
رستا جاڳيو ويٺا آهن، رستن جي وئي ننڊ ڦٽي.

◆

سوچ کي واڙو نہ ڏي،
ڪوڙ سان تاڙو نہ ڏي

هن نماڻي ڏيءَ کي،
مڙس هي ڪراڙو نہ ڏي

سنڌ جو دشمن اٿئي،
هِن کي ترن پاڙو نہ ڏي

جي خوشي ڏٺي نہ ٿئي،
روج ۾ راڙو نہ ڏي

سونهن، سان سنگت رکي،
سونهن کي ساڙو نہ ڏي

پنهنجي هٿ سان ”عبد“ کي،
پاٽي تون ٻاڙو نہ ڏي

◆

SOORIH SINDHI ADAB

اڄ مُرڪ ماتمي آ،
تنهنجي اچان ڪمي آ.

ظاهر ۾ ٽهڪ آهن،
دل ۾ سدا غمي آ.

تنهنجو بدن سڄو ئي
تنهنجو نانءُ ريشمي آ.

اڄ لُڙڪ ڏس خوشيءَ جا،
چڙهه رات شبنمي آ.

آ، تون بهارون ابنديون،
محبت نہ موسمي آ.

هاڻي نہ اُٽ پيارا،
محفل تہ مس ڄمي آ.

گڏ "عبد" توسان هردم،
محبوب لازمي آ.

◆

SOORIH SINDHI ADAB

لفظ تنهنجا لَپاٽ وانگي،
بجلي جي هڪ ڇاٽ وانگي.

دل تي قبضو يار ڪيو ٿئي،
سرڪاري ڪنهن پلاٽ وانگي.

سورن ڪيو سوراخ دل ۾،
چورن جي ڪنهن ڪاٽ وانگي.

منهنجي پر مان ائين هليو ويئن،
ڪنوڙ سندي چمڪاٽ وانگي.

توبن ”عبد“ لئه دنيا آهي،
گُگهه انڌيري ٻاٽ وانگي.

◆

اسان اَڪن جا ڪي گل هُئاسون، ٽڙيا ڇڻياسين سدا برن ۾،
اسان جو پنهجو چمن الڳآ، اسان ڪي ڳوليو برن ڏڙن ۾.

عجب زمانو عجب هي ماڻهو عجيب آهن اجوڪيون ياريون،
ڏسڻ ۾ ظهار ٻٽا هي ياڪر، لڪائي ڪاتيون وتن ورن ۾.

ٿلها دلاسا، ٿلهيون هي ڳالهيون رواج ٿيو آ ڪجي ڀلا ڇا؟
ڪٿي ڪو سُڏڪي، ڪٿي ڪو تڙپي، ڪٿي ويٺو آ ڪو آسرن ۾.

اصل ڪان دلڙي تہ ٻي چئي آ، ٻڌي نہ ڪنهن جي مڃي نہ ڪنهنجي،
ازلڪان جن جون مُطيع ٿي ويون، ڪُتل هي اکيون اُنهن درن ۾.

ٿو ”عبد“ هردم گهري دعائون، وڃن دفن ٿي هي دُشمنيون سڀ،
قريب ٿي سڀ رهن پيارا، هُجن سدائين تہ ياڪرن ۾.

◆

تانگهن، طلبن جا هي اوتر، توڏي اُٿي پيا ڇوها ڇوها،
جلندڙ جذبا جانا هر هر، توڏي اُٿي پيا ڇوها ڇوها.

اڻ ڪُٽ اُلڪا، جُهريل جذبا، جوش نئون جاڳائن ٿا،
ماضي جا هي سيئي منظر، توڏي اُٿي پيا ڇوها ڇوها.

کلڻا ماڻهو کلندو رهجان، منهنجي فڪر ڪان بالاتر ٿي،
منهنجيون خوشيون تنهنجي خاطر، توڏي اُٿي پيا ڇوها ڇوها.

تنهنجي هڪڙي فون تي سائين پيرين اگهاڙو پنڌ پيو هان،
تنهنجي حڪم تي محسن حاضر، توڏي اُٿي پيا ڇوها ڇوها.

مَنَ متان تون مونجهو ٿي پئين، تو ڪي بهلائڻ جي خاطر،
”عبد“ پارا هي سارا نوڪر، توڏي اُٿي پيا ڇوها ڇوها.

◆

هِن درد وڇوڙي جي ڪا يار دوا ڳوليو،
اڻ لڀ آ وفا هاڻي، سڀ گڏجي وفا ڳوليو.

آهُن ۾ اثر آهي، ڏاهن کان ٻُڌو مون آ،
مقبول ٿئي جهٽ ۾ اهڙي ڪا دُعا ڳوليو.

سائل کان سڪي ونجي، ترڪيب وري اهڙي،
محبوب ميجائي جا، اڄ اهڙي صدا ڳوليو.

مون ڏوهه ڪيو ڪهڙو هر ڪوئي وڃي سوچي،
انسان خطا جو گهر، سڀ پنهنجي خطا ڳوليو.

موجود هُيو تو ۾، موجود سدا رهندو،
هر جا تي رهي حاضر، پيا "عبد" خدا ڳوليو.

◆

قرب واريون هي ڪچهريون چند روز.
ياد رهنديون يادگيريون چند روز.

ڪير ٿو ڪنهن سان نڀائي تا عمر،
دوستيون ۽ ڪنڊ ڪيرون، چند روز.

هي سدا درياءَ مستي ۾ نہ آ،
موج مستيون ۽ هي ويرون چند روز.

بادشاهي آهي هڪڙي رب جي،
بادشاهيون ٻيون جاگيرون چند روز.

موت هر جا پيو ڏئي هوڪا، ٻڌو
هي اميريون ۽ غريبيون چند روز.

”عبد“ تنهنجي، جي محبت آ سچي،
جاڻ ملندو هاڻ دوريون چند روز.

◆

اداس راتيون اُماس راتيون، ڪٿي اجان مون وساريون آهن،
درين مان ايندڙ اُهي ڪي جهاتيون، ڪٿي اجان مون وساريون آهن۔

عجب سُريلا ڪي ساز ڇيڙي وجد ڪري ويو آ طاري دل تي،
ماکي ۾ مصري اُهي ئي باتيون، ڪٿي اجان مون وساريون آهن۔

عذاب، سختيون ۾ جيل ڦٽڪا، مگر ارادا اٽل انهن جا،
اُنهن دليرن سنديون هي ڇاتيون، ڪٿي اجان مون وساريون آهن۔

پراڻا خطڙا، رومال، ڦوٽو مون دل جي شوڪيس ۾ رکياهِن،
عجيب مون لئه اُهي سوغاتيون، ڪٿي اجان مون وساريون آهن۔

قتل اميدون ٿين ٿيون ڪِن جون، نه ”عبد“ مون ڪان اُهي ٿيون وسرن،
اُهي جنازا، اُهي براتيون، ڪٿي اجان مون وساريون آهن۔

◆

سونهن ۾ خوشبو سمايل آ سدا،
سونهن ۽ خوشبو نہ ٿيندا هِن جدا.

فرض آهي سونهن کي سارا هجي،
سونهن جو آهي ثناگر خود خدا.

سونهن بي پرواهہ آهي بادشاهہ،
سونهن آڏو شاهہ آهن سي گدا.

سونهن کي سرڪار ٿا سيئي مڃن،
سونهن جا آهن سلامي جا بجا.

سونهن جي سرهاڻ سان گڏ”عبد“رهہ،
سونهن کان هرگز نہ رڪجان فاصلا.

◆

مَنَ جي مَسيت ۾ ٿو آذان عشق گونجي،
هر جاءِ تي ڏٺو مون انسان عشق گونجي.

باطل جا يار ڀڙڪا ۽ دٻدٻو ڏسان ٿو
مولا جو عشق گهٽ آ، شيطان عشق گونجي.

مندر ۾ آهي مولا، هرڪو مڃي پيو ٿو
ڪِن جي وري دلين ۾ ڀڳوان عشق گونجي.

ڪربل جي رٽپٿن جو آ، عڪس منهنجي دل ۾،
منهنجي اکين جي آڏو ميدان عشق گونجي.

آهي تونگرن کي زر جي سدائين ٻولا،
مسڪين جي اندر ۾، هڪ نان عشق گونجي.

انسان ذات لئه آ، منهنجي دعا اِهائي،
ماڻهو سندي اندر ۾ ايمان عشق گونجي.

ڪنهن کي خبر اِها آ، ڪو ڪو اهو ٿو ڄاڻي،
عارف جي "عبد" دل ۾، سلطان عشق گونجي.

◆

ڪير مون سان ڪچهريون ڪري،
هورڙيان هورڙيان ٿيو پري،

فيصلو هي پلا ڪيئن ميان،
ڏوهي هڪڙو ۽ ٻيو ٿو ڀري،

مان ميان ٿو نہ ملندو ڪڏهن،
ياد، دونهي تہ پو پيي ٻري،

جيئن هُن جي وئي آ سري،
شال منهنجي بہ ائين سري،

يار گڏجي دعائون گهرو
آسرن جو هي ٻيڙو تري،

هو پڪو ٿي پلي پيار ويو،
”عبد“ آهي اجان آسري،

◆

هِن دور دجالي ۾ آ پيار ملڻ مشڪل،
هر چيز ملي ٿي پئي پر يار ملڻ مشڪل.

گلڙن جا گُهمائن ٿا، اج هار ڪٽي ڪيئي،
هِن دور ۾ ٻانهن جو هِت هار ملڻ مشڪل.

سنگت تہ گهٽي آهي، سنگت جي ڪمي ڪانهي،
پر مَنَ کي ميڃائڻ لئہ، منٺار ملڻ مشڪل.

دردن کي غذا سمجهي، ڳوڙهن کي پئي ڇڏجان،
غم توکي گهڻا ڏيندا، غمخوار ملڻ مشڪل.

خودڪش هي ڏسي حملا، قومن جا پَسي جهيڙا،
پڪ ساڻ چوان ٿو ٻيو هاڪار ملڻ مشڪل.

تون ڪالهہ بہ هُئين تنها، ۽ اج بہ آهين تنها،
هِت ”عبد“ سدا توکي، سهڪار ملڻ مشڪل.

◆

دل ٿي چوي اڃان پي هڪڙي خطا ڪيان،
دنيا مان چونڊي چونڊي، هڪ دلربا ڪيان.

دل کي ڏنم دلاسا مان پيار ڪونه ڪندس،
دل سان وري ٿو هر هر دغا ڪيان.

جيون جون ساريون خوشيون جنهن کي مون ارپيون،
ڪيئن مانيلا انهي جي هاڻي گلا ڪيان.

مخلوق ۾ سڀني کان انسان آهي افضل،
ڪنهن کي ستائي ڪنهن سان جورو جفا ڪيان.

ڏِيئي مان ڏِيئو روشن آهي ضرور ڪرڻو،
ٿورو گهڻو جو مون وٽ هئي کي عطا ڪيان.

مون "عبد" سوچيو آ، آهي اٽل ارادو،
ڀل دشمني ڪري ڪو ان کي دعا ڪيان.

◆

ڪنهن درد دسيو هوندو،
ها برهه ڏنگيو هوندو.

هئي رات ڪنوڻ ڏاڍي،
پڪ ساڻ وسيو هوندو.

اجرڪ سان اُگهي اکيون،
ڪنهن چين ڪسيو هوندو.

هُن جو آ بچڻ مشڪل،
ڪنهن زلف ونگيو هوندو.

هو يار جي رُخصت ۾،
ڀرپور لُڇيو هوندو.

هر “عبد” وڇوڙي ۾،
لُڙڪن سان پُسيو هوندو.

◆

ڪي يادن جون آريون، اندر ۾ اجان،
ڏيئو ياد ٻاريون، اندر ۾ اجان۔

اجهو ڄاڻ ٿي آ حياتي ختم،
رکيون تو بيزاريون، اندر ۾ اجان۔

وساريون ڪريون ياد مرضي سندءِ،
اسان توکي ساريون، اندر ۾ اجان۔

ٻاهر ٻاڦ هرگز ڪڍون ڪين ٿا،
پيا ٿا پڪاريون، اندر ۾ اجان۔

اکيون تي آ آگم، عمر ڀر سدا،
ملهاريون، ملهاريون، اندر ۾ اجان۔

اُجالا اسان ڪان پري ”عبد“ ٿيا،
اُهي راتيون ڪاريون، اندر ۾ اجان۔

◆

يادگيرن جا اٿاٿا تو ڏنا،
ڪين جيون ۾ دلاسا تو ڏنا.

مان ڀڳس تنهنجي ملڻ جي واسطي،
پر ملڻ ڪان محب پاسا تو ڏنا.

مون گِلا، شڪوا نہ ڪئي ڪنهن لوڪ سان،
درد دل ڪي يار تو خاصا ڏنا.

مون اکيون پوري ڪيو هو ڀروسو،
پر دلا سا يار پياسا تو ڏنا.

ياد ٿئي ماضي جون ڳالهيون اي پرين،
”عبد“ ڪي ڪي خط خلاصا تو ڏنا.

◆

دلاسن جا دل کي اڻاڻا مليا،
سڄڻ ڪين ڪڏهن خلاصا مليا.

نه دل جي چمن کي ڪيو شاد ڪنهن،
مگر حُسن وارا ته خاصا مليا.

خرارن، مٺن جي نه مون ڳالهه ڪئي،
ڪٿي ڪين محبت جا ماسا مليا.

سنڌو جي فڪر ۾ مون مارو ڏٺا،
ڪوماڻيل، ڪوماڻيل، نراسا مليا.

اجهو وڏ ڦُڙو ٿو وسي سنڌ ۾،
اِهي بادلن کان دلاسا مليا.

جتي مان ويس ۽ اُتي مون ڏِٺو
فقط ”عبد“ پارا پياسا مليا.

◆

ضبط ۾ قافلو رکجو
ٿورڙو فاصلو رکجو.

لوڪ سان پل ڪيو ليڪا،
دلربا دادلو رکجو.

ها خدا هي قهاري اٿو
ياد ڪو زلزلو رکجو.

سنڌ آزاد ٿيڻي آ،
جوش ۽ ولولو رکجو.

ظلم قادر نٿو بخشي،
ياد هي قاتلو رکجو.

روز ڪنهن وٽ نه ويڇڙو آ،
ڏيان ۾ مرحلو رکجو.

”عبد“ ايندا ۽ ويندا پيا،
يار ڪجھ حوصلو رکجو.

◆

محفلن ۾ ڪو اڪيلو
قافلن ۾ ڪو اڪيلو.

سوچ جي ڪمري ۾ واٽيل،
پاڳلن ۾ ڪو اڪيلو.

ڪنهن جدائي جي سفر ۾
منزلن ۾ ڪو اڪيلو.

اڄ نظارن ۽ بهارن،
جي گُلن ۾ ڪو اڪيلو.

ڪنهن ارادي تي اٽل آ،
مولون ۾ ڪو اڪيلو.

بوند، برساتن جي مُند ۾،
بادلن ۾ ڪو اڪيلو.

”عبد“ يارو آهي سائل،
سائلن ۾ ڪو اڪيلو.

◆

مُحبت جو مقالو آ،
پڙهو ويهي نرالو آ.

وضو سان هٿ وجهو هِن ۾
ڀٽائي جو رسالو آ.

سڄڻ هر شعر منهنجي ۾
فقط تنهنجو حوالو آ.

پيئڻ مان ڪونہ ٿڪبو ڪو،
پريمي هي پيالو آ.

لکيو ڪيئن ٿو ٽري جانا،
نصيبن ۾ ڪشالو آ.

نہ ڪنهن سان مون شڪايت ڪئي،
چَپن تي چُپ جو ٽالو آ.

فقط هِن "عبد" کي ساٿي،
لبن تي تنهنجو نالو آ.

◆

گُهمي ويو وڇوڙي جو راڪاس جانا،
نڏٽڪي ٿئي شل نہ هي آس جانا.

سُڪي چپ وياهِن مان سمجهان ٿو سائين،
اوهان جي ملڻ جي لڳي تاس جانا.

ڪنيو مان وتان ٿو سدائين ڪيسي ۾،
چٺي ۾ آ خوشبوءَ جي هي واس جانا.

وڏو امتحان آ مٿا هي وڇوڙو
ڪري شل خدا مان ٿيان پاس جانا.

ٿيان شال محبت ۾ ثابت قدم مان،
نشي نينهن ۾ ٿيا، ڪيئي ناس جانا.

يقيناً آهي ”عبد“ قسمت جي بازي،
گهٽا ٿا هارائن هِتي ٿاس جانا.

◆

نه سياڻن ۾، نه چرين ۾، اسان جو دڳ الڳ آهي،
نه ٿڪن ۾، نه سُڌڪن ۾، اسان جو دڳ الڳ آهي.

قطارن جي پويان بيهڻ سکيا ناهيون اصل کان ئي،
سدا ڪافين ۽ گيتن ۾، اسان جو دڳ الڳ آهي.

نڪي عالم، نيڪ زاهد، نيڪي ناصح ٿيا آهيون،
نڪي ٻن ۾، نڪي ٽن ۾، اسان جو دڳ الڳ آهي.

اسان ڪنهن کان رُٺا ناهيون، نڪي ڪنهن کان رُسي ڄاڻون،
پراون ۾ نه پنهنجن ۾، اسان جو دڳ الڳ آهي.

نڪي ڪي مسئلا ڇيڙيون، نڪي ڪنهن سان بحث ڪريون،
اسان جو ڇا آ جهيڙن ۾، اسان جو دڳ الڳ آهي.

نڪي آقا سڏايون ٿا، نڪي سائين سڏايوسين،
ڳٽيل آهيون ته ”عبدن“ ۾، اسان جو دڳ الڳ آهي.

◆

دشمنن ماري وڏو دوستي جي روپ ۾،
ٿي وڏو دوکو ويو آ، دل لڳيءَ جي روپ ۾.

ڪوڙ هٿا اڳ ۾ ۽ هاڻي ڪوڙ گُهمندا ٿا وتن،
ڪوس گهر ناهي ڇڏيائون بندگي جي روپ ۾.

دوستي جو هي طريقو آ، دنيا ۾ اڄ عجب،
ٿا انڌيرن ۾ رکن پر، روشني جي روپ ۾.

سونهن وارن جا ستم، غم، الم، ساڳيا اٿئي،
زهر پل پل ٿا پيارن مئي ڪشي جي روپ ۾.

هام جنهن تي پيو هڻان لوڪ ساري جي اڳيان،
سو مليو اڻڄاڻ وانگر اجنبي جي روپ ۾.

”عبد“ ڪي آهي فخر ذات تي، ۽ ڏانءُ تي،
ساٿ ۾ ساٿي ملياهِن شاعريءَ جي روپ ۾.

◆

دوستي جو هٿ وڏا،
دشمني ۾ ڪجھ نہ آ.

تون امن جي راڳ کي،
ڳاءِ هر هر جا بجا.

هِن اَمن ڌرتيءَ مٿان،
پيار جا ٻوٽا لڳا.

ڇڏ ڪٽي جهيڙا جهٽا،
ڀاءُ سيني سان لڳا.

بي وفائي ڪر دفن،
ڪر وفا ۽ ٿي وفا.

سڀ ڇڏيندين تون هتي،
هوش ڪر جلدي ادا.

”عبد“ آهي شاعرن کي،
شاهہ جي هر دم دعا.

◆

زندگيءَ جو فلسفو سمجهي وٺو
دوستيءَ جو واسطو سمجهي وٺو.

هڪ نظر سان هوش هارائي ويجي،
هي اکين جو حادثو سمجهي وٺو.

ڪيئن تڙپن ٿيون هي دلڙيون ڏار ڏار،
ٻن دلين جو زلزلو سمجهي وٺو.

ياد ڪر تون ياد ٿئين پو دلربا،
قرب جو هي قاعدو سمجهي وٺو.

سنڌ جي هِن وارثن جو اج وري،
جوش جذبو ولولو سمجهي وٺو.

ڪرٽي پرٽي آچون ٿا "عبد" سپ،
وقت جو آ فيصلو سمجهي وٺو.

◆

پيار جي موضوع تي لکجان پيو
يار جي موضوع تي لکجان پيو.

جي نصيبن ۾ نہ آهي جيت هِت،
هار جي موضوع تي لکجان پيو.

عشق ۾ کيڏي نہ آپيڙا پرين،
ڏار جي موضوع تي لکجان پيو.

تون گلن سانڪين گستاخي ڪجان،
خار جي موضوع تي لکجان پيو.

سنڌ جي عورت سدا مظلوم آ،
نار جي موضوع تي لکجان پيو.

مستقبل جا ابا هي ٻار ٿئي،
ٻار جي موضوع تي لکجان پيو.

”عبد“ توکي ٻل وساري تون سدا،
سار جي موضوع تي لکجان پيو.

◆

اوهانجي آسرن رولي ڇڏيو آ،
عجب آ رهبرن رولي ڇڏيو آ.

ڪو پيرن ۽ فقيرن جي چڙهيو ور،
مون کي اڄ دلبرن رولي ڇڏيو آ.

ڪٿي آهيو ڪٿي آهيو سڏيان پيو
اوهان جي ٻاڪرن رولي ڇڏيو آ.

مون هر منظر م ڳوليو توکي جانا
مگر هِنِ منظرن رولي ڇڏيو آ.

اڄوڪي دور جون سُهڻيون تنين کي،
رسم جي وهڪرن رولي ڇڏيو آ.

هزارن ”عبد“ پارن کي پيارا،
اکين ڪِن سا نورن رولي ڇڏيو آ.

◆

ملندو ڪڍهن ڪڍهن ڪر، محبت اگر اٿئي،
اچڻو ضرور توکي، فرصت اگر اٿئي.

آزاد سنڌ گهرجي، اعلان اج ڪريون،
آهين جي مڙس ماڻهو هِمت اگر اٿئي.

ظالم کي منهن تي ظالم چوڻو ضرور آ،
جذبو جوان آ جي، جُرئت اگر اٿئي.

جن کي قريب سمجهين تن ڪان پري نہ ٿي،
رهجان قريب تن سان، قربت اگر اٿئي.

عاشق اگر سڏائين، رک عشق جو ڀرم،
پا "عبد" مَن ۾ جهاتي، حسرت اگر اٿئي.

◆

اڄ اڪيلو بارشن ۾ ڇا ڪجي؟
زندگي ھِي آسرن ۾ ڇا ڪجي؟

هُن جي مرضي هو وساري پيل پيو
ديد پنهنجي آ درن ۾ ڇا ڪجي؟

اڳ دلي هُئا دوست جيڪي پر وري،
اڄ اٿن چاقو ورن ۾ ڇا ڪجي؟

سنڌ جا جيڪي ڏٺي ها اڄ اُهي،
ڄڻ تہ ڌارين جي گهرن ۾ ڇا ڪجي؟

”عبد“ پنهنجو آ لکيو شايد اِهو
برهہ واري ڀاڪرن ۾ ڇا ڪجي؟

◆

ڪا آس ٽنگيل آهي،
ڦاهي تي چڙهيل آهي.

ڇا؟ هِن کي پڙهائيندين،
هي اڳ جو پڙهيل آهي.

تنهجي ڊيئم جي ڳالهين تي،
ڇا؟ سنڌ سُتل آهي.

اُن لاءِ روئي ٿي پئي،
پوڙهي سان منڱيل آهي.

ديدار ڪجي سَنَ جو،
اُت شينهن سُتل آهي.

هِن جو آ بچڻ مشڪل،
نظرن جو ڏنگيل آهي.

جو سنڌ جو ويري آ،
نظرن تان ڪريل آهي.

هي "عبد" سدائين هِت،
يادن سان ٻڪيل آهي.

◆

يادن جي جزيرن ۾، گم سم ٿا رهن ڪيئي،
ڇڻ سمنڊ جي ويرن ۾“ گم سم ٿا رهن ڪيئي.

مظلوم جي ذهنن تي، ڪربل جو سدا نقشو
تلوار ۽ تيرن ۾، گم سم ٿا رهن ڪيئي.

هِن سُڌريل دور ۾ يي هڪ عجب تماشو آ،
اڻ پڙهيل پيرن ۾، گم سم ٿا رهن ڪيئي.

ڪو مست ڦري ڪنهن لئه ڪو ڪنهن جو ديوانو آ،
دلبر جي اُڪيرن ۾، گم سم ٿا رهن ڪيئي.

هوشو جون اچن يادون، هيمو جون ورن ويرون،
ڌرتيءَ جي هيرن ۾، گم سم ٿا رهن ڪيئي.

هڪ ”عبد“ نه آ جانا هِت ڪوڙ ٻيا ماڻهو
هٿڙن جي لڪيرن ۾، گم سم ٿا رهن ڪيئي.

◆

تنها نہ تون اڪيلو تنها هزار آهن،
ڌرتي مٿان گهمي ڏس قصا هزار آهن.

توکي بہ مليو شايد آ دوستيءَ ۾ دوکو
دنيا تہ دورنگي آ، دوکا هزار آهن.

ڪو سچ پيو ٿو وڪڻي، ڪو ڪوڙ پيو ٿو وڪڻي
سنسار ۾ ڦري ڏِس، سودا هزار آهن.

هڪ طرف آهي آذان، هڪ طرف ناچ گانا،
ٻڌندو رهي ٿو سيڪو هوڪا هزار آهن.

تهجد تي ڪو بيٺو آ، چوري تي ڪو هليو آ،
هِت چوٽ آ سين ڪي، رستا هزار آهن.

آرام سان وڏيرو بنگلي ۾ آ ستو پيو
سائل وڃي هي ڪاڏي، واٽا هزار آهن.

ڇا "عبد" ڪان پڇو ٿا، ڇا ڇا ٻلا ٻُڌائي،
ٻڌندو تہ روئي پوندو، صدمان هزار آهن.

◆

اڄ سُرن تي سِر ڏيڻ وارا ويا،
راڳ سورٺ کي ٻُڌڻ وارا ويا.

سچ کي واڙو ڏيون ويٺا اٿئي،
اڄ دنيا مان سچ چوڻ وارا ويا.

دل ڦري ڏاڙو هٽڙ اڄ عام آ،
دل ڏيڻ ۽ دل وٺڻ وارا ويا.

اي چريا نوحا چوين ٿو ڇو ڀلا؟
اڄ ته نوحن تي روئڻ وارا ويا.

بستري جي ڇڏ پچر تون پُئہ اٿي،
اڄ مسيحا سي پُڇڻ وارا ويا.

زاهدا ڳولي تون پوندين هِت ٿڪي،
سِر هي سجدي ۾ ڏيڻ وارا ويا.

ڪنهن کي ڳولين ٿو پيو اي”عبد“تون،
ڪربلائن ۾ ڪُسڻ وارا ويا.

◆

حالات بدلجي ويا، صورت نه رهي ساڳي،
محبوب ته ساڳيو آ، محبت نه رهي ساڳي.

اڄ زنگ چڙهي ويا آهن، ماڻهن جي دلين تي ڇو؟
ماڻهو ته اُهي ساڳيا، اُلفت نه رهي ساڳي.

اڄ ڀاءُ ۽ ڀيڻ جو آ، رشتو ته اُهو ساڳيو
رشتن ۾ فرق ناهي، قربت نه رهي ساڳي.

روزي ۽ نمازن جا، پابند گهڻا آهن،
مالڪ سان مگر ازلي رغبت نه رهي ساڳي.

ٻورن جا لڳل ڪوڙا، هر جَاءِ ڏسون ٿا پيا،
اَنَ مُلڪ ۾ آ ڏاڍو برڪت نه رهي ساڳي.

”عبدن“ کي ٿيو ڇاهي، هي ”عبد“ نه ساڳيا هِن،
انسان اُهو ساڳيو عِزت نه رهي ساڳي.

◆

مرڪون جلاوطن ٿيون،
آسون بہ بي ڪفن ٿيون.

ڪوٺن ۾ قيد يادون،
بن جي پکي اچن ٿيون.

ڪاڏي ويو آن جانا،
اکڙيون مون کان پُڇن ٿيون.

آسون نراس ٿي اڄ،
نوحا روئي چون ٿيون.

اسڪول ۾ وڃڻ کان،
نياڻيون گهٽيون ٻڄن ٿيون.

اڄ پيار تي اِلاهي،
ڏس آڱريون کڄن ٿيون.

هِن ”عبد“. جون اميدون
ڌرتي ۾ سڀ دفن ٿيون.

◆

خوشبو پويان ڊوڙي ڊوڙي، نيٺ تہ ٿڪجي پوندين چريا،
صحرا جو آ سفر اٽانگو پياسو ٿيندين ڪرندين چريا.

تارو ناهين پو بہ گهڙين ٿو موج سندي مهراڻ اندر تون،
بحر ۾ هٿڙا هٽندي ٿڪجي پوندين ٻُڏندين چريا.

سيئي عاشق چوندا ويا هِن، عشق تہ آهي آتش سائين،
تنهنجي مرضي عاشق ٿيندين، سڙندين پچندين مرندين چريا.

جا ٿي جاٿي شمع جلي ٿي، پروانن جا ميڙا ٿيندا،
پتنگ سڏائي ويٺين تون پيي، هاٽي شمع تي سڙندين چريا.

هرڪو عاشق شاعر ناهي، شعر لکڻ پيي مشڪل آهي،
”عبد“ وانگر جي شاعر ٿيندين، شعر اڪيلو لکندين چريا.

◆

ٻاڙهن ٻيرن وانگر چونڊي، لفظ لڪان ٿو توڙي جاني،
گيت سمورا ميڙ وٺي مان ڄاڻ اچان ٿو تو ڏي جاني.

سڪ لڳي ٿي، پُور پون ٿا، نيڻن ڪان وئي ننڊ رُسي آ،
ٻيو ڪو رستو ناهي سائين فون ڪيان ٿو تو ڏي جاني.

ڪير به ڪنهن جو ناهي ساٿي، فرعوني هي دور اچي ويو
تو ۾ پڪ آ منهنجو آهين، تڏهن ڏسان ٿو تو ڏي جاني.

ساهه سلهاڙيل توسان آهي، لوڪ نه ڄاڻي رمز انهي ڪي،
ويٺي ويٺي تصور ۾ ئي اُڏري وڃان ٿو تو ڏي جاني.

”عبد“ لئه تنهنجو شهر پيارا، مُحترم ۽ مُعتبر آهي،
تصور ۾ يا خواب ۾ هردم روز گهمان ٿو تو ڏي جاني.

◆

سونهن کي ٿو سلامي ڏيان،
ٿورڙو ڪجھ غلامي ڏيان.

محترم شهر آ، ان ڪري،
ڦيرڙا ٿو مُدامي ڏيان.

عشق کي سونهن سان اڄ وري،
شرف ٿو هم ڪلامي ڏيان.

سنڌ سان جنهن غداري ڪئي،
ڪاٿ ۾ سو حرامي ڏيان.

ڪر، اچڻ جي سڄڻ خاطري،
عيد تي ٿو انجامي ڏيان.

"عبد" تي مان سڄڻ ٿو چوان،
پيو سلامي، عوامي ڏيان.

◆

ڀٽن تي ڪٽي هڪ ڪري ڇا ٿيو؟
ڏنئہ پيار جي ڪا ذري ڇا ٿيو؟

گهتي ۾ بيهي ڪو ويچارو ويو
ڪُلي دير سان هي دري ڇا ٿيو؟

مُئي ڪان پڇاڻا قبر تي اچي،
روئي جي ڏنئہ دلبري ڇا ٿيو؟

ڏيئي جهٽڪ جيءَ کي جهنجهوڙي وڌءِ،
وري جي ڏنئہ خاطري ڇا ٿيو؟

عمل ڪنهن بہ انسان ۾ جي نہ آ،
ڪتابن جا پڙهندو ڀري ڇا ٿيو؟

نہ جي سور ڪنهن جي شعر ۾ ملي،
گهٽي جي ڪيئين شاعري ڇا ٿيو؟

عجب ”عبد“ کي آهُئين ڪالهہ ڪيئن،
ڇو؟ منجي وئين اج وري ڇا ٿيو؟

◆

جدائي جو جڏهن ٻُڌم نانءُ جانا،
ڪچي ٽانءُ وانگر ڀُريو هانءُ جانا.

هي سورن جو لشڪر آ چئوطرف بيٺو
اڪيلو پيو مُنهن ڏيان آئون جانا.

وڇوڙو جو صدمو سهڻ ڪان مٿي آ،
ڏکن ساڻ دل جو ڀريو ٽانءُ جانا.

خطن، قاصدن ۽ نياپن ڪان روڪيئي،
اُڏاريان مان ڪنهن ڏي هاڻي ڪَانءُ جانا.

ٻُڌا "عبد" تنهنجي تي هاڻي پيارا،
ٽيندو ڪير توبن ڪڪر ڇانءُ جانا.

◆

مَنَ کي ڪوئي ڪات هڻي ويو.
چين سمورو ساڻ ڪٽي ويو.

منهنجو ڏوهه اهو بس آهي،
منهنجي مَنَ کي مُحب وڻي ويو.

ڏسندي ڏسندي جهٽ پٽ ۾ هو،
مُنهنجي دل جو ٿيءُ ڏٽي ويو.

منهنجا جذبا منهنجا اڌما،
پاڙئون پاڙئون پاڻ لٽي ويو.

جوڀن جا پل "عبد" ائين ويا،
پن ڇڻ ۾ ڇڻ پن ڇڻي ويو.

◆

آدمي جي عظمتن تي ڪجھ لکو
مانَ تي ۽ عِزتن تي ڪجھ لکو.

مھربان آهي سڄي مخلوق تي،
رب سندي تن رحمتن تي ڪجھ لکو.

شاعري ۾ ڪيترو آهي شعور،
شاعرو اڄ شاعرن تي ڪجھ لکو.

دور ڪھڙو پاڻ تي مسلط ٿيو
هِن زمان جي حالتن تي ڪجھ لکو.

سنڌ جي رسمن ڳُڌن تي ڪجھ لکو
۽ پراڻ عادتن تي ڪجھ لکو.

اڄ وسيلا ويا ڦري ڏاريا سيئي،
سنڌ جي هِن غربتن تي ڪجھ لکو.

نفرتن جا ڪوٽ سڀ ڪيري وجھون،
”عبد“ سان گڏ محبتن تي ڪجھ لکو.

◆

سونهن جي اقرار تي ڪجهه سوچجو
پيار جي واپار تي ڪجهه سوچجو.

چلولن جو دور آهي دور هي،
يار ۽ اغيار تي ڪجهه سوچجو.

واٽ ويندي ٿا دليون وڪڻي ڇڏن،
اجنبي اظهار تي ڪجهه سوچجو.

بيوسن جو اڄ قطارون ويون لڳي،
ڪنهن به اڄ لاچار تي ڪجهه سوچجو.

ڪابه ليلائي متان لِيل اوريه
ڪُنئرو پاري هار تي ڪجهه سوچجو.

محبتون هِت اڄ مفادن جون ملن،
”عبد“ڪنهن هاڪار تي ڪجهه سوچجو.

◆

ڏار تو کان زندگي، سوچيو نہ مون،
هيڏي ٿيندي بي وسي، سوچيو نہ مون.

گيت تنهنجا فرض مون تي آ لکڻ،
ڪنهن بئي لئہ شاعري، سوچيو نہ مون.

پل دنيا وارا سيئي مارا ٿين،
مون تہ ڪنهن لئہ دشمني، سوچيو نہ مون.

تنهنجي هوندي مان بئي ڪنهن غير سان،
جي رکان ڪا دوستي، سوچيو نہ مون.

آ عجب اي جان من هن “عبد” سان
ڪيئن ڪيئہ ناراضگي، سوچيو نہ مون.

◆

مفادن ۾ ويڙهي محبت نہ ڏي،
ڪنجوسي سان جانا تون قربت نہ ڏي

مان مغرور ٿي مست گهمندو وتان،
خدايا مون کي ايڏي دولت نہ ڏي

مان گمنام ٿي هِت رهڻ ٿو گهران،
خدارا قبر تي ڪا تُربت نہ ڏي

صدين تائين خوشحال ٿئي سنڌ هي،
خدايا سنڌن کي ڪا غربت نہ ڏي

غمن ساڻ مون آ رکي دوستي،
دلاسن سان دم دم تون فرحت نہ ڏي

ڏيو ڏک ايذا سهي جو سگهان،
جبل جيڏا مون تي ڪي پربت نہ ڏي

ازل کان ءِ اج پيي اُهو ”عبد“ مان،
جنابن سان مون کي تون عِزت نہ ڏي

◆

نيڻ ناسي ٿو ڪٽي،
شوق ڇوليون ٿو هٽي.

جيئن ڪاوڙ ٿو ڪري،
تيئن ٿو جانا وٽي.

هو ڏسو بي واجبيون،
آڱرن تي ٿو ڳٽي.

ٿو اڇڻ سان سور وبا،
ڇڻ وٽڻ مان پن ڇڻي.

سنڌ لئہ لکندو رهي،
”عبد“ اهڙا ماءُ ڄڻي.

◆

خوشين جون خودڪشيون آهن،
گھٽن ۾ وحشتون آهن.

ڏکن جا ڳجھ ڦِرن ٽا پيا،
رڳو بس ٻي وسيون آهن.

اجان ڀي انتظارن جون،
اکين کي عادتون آهن.

وڃي مظلوم ڪاڏي اج،
چوڌاري سرڪشيون آهن.

ڪٿي پنهنجي نصيبن ۾،
سُکن جون ساعتون آهن.

ٿئي مَنَ ”عَبد“ ڪٿ ميلو
اجا ڪجھ حسرتون آهن.

◆

Soorih Sindhi Adab

جي لهوارو لوک وهي، تون اوچو وهه اويار

0344 3919786

0300 3404488

Sahib Khan "SOORIH" Mirani

كافي

Soorih Sindhi Adab

جي لهوارو لوک وهي ، تون اوچو وهه اوپار

0344 3919786

0300 3404488

Sahib Khan "SOORIH" Mirani

سِر گهوٽن جي شل موڙ هجن،
سدا سنڌ ۾ جُڙيل جوڙ هجن.

ٽوپيون اجرڪ سان ٿا سنڌي ٿهن،
۽ پٽڪن سان شهرزور لڳن،
وٽَ شهر کي هر هر ٿا ڏين،
پل شينهن وانگر گجگوڙ هجن.

پل شرنايون ۽ دُهل وڄن،
۽ ڪاج ۾ مائٽ مِٽ نچن،
ڏاڍا رنگ رچن ۽ ميلا مچن،
سدا سنڌ ۾ شاديون ڪوڙ هجن.

شل "عبد" سيئي آزاد هُجن،
۽ شاعر سنڌ جا جاڳي پون،
پيا ڌرتي لئه اهڙا گيت لکن،
رشتا ڌرتي سان شل توڙ هجن.

◆

SOORIH SINDHI ADAB

اکيون اجرڪ سان اگهه پيارا، روئڻ مان ڪجهه وريو ناهي،
هُئا ويٺا وڃڻ وارا، روئڻ مان ڪجهه وريو ناهي.

وڃڻ وارا ويندا آهن، ڏاڍا بي ترس ٿيندا هِن،
لاهي ڇڏ تون لٽا ڪارا، روئڻ مان ڪجهه وريو ناهي.

خدا جي هي خدائي آ، ازل کان بادشاهي آ،
آهن شاهد هي چنڊ تارا، روئڻ مان ڪجهه وريو ناهي.

هتي هرڪو مسافر آ، نہ ڪنهن جو مستقل گهر آ،
اجهي آهيون هلڻ هارا، روئڻ مان ڪجهه وريو ناهي.

رضا تي ٿيا سيئي راضي، سچڻ شاهد آهي ماضي،
چون ٿا ”عبد“ هي سارا، روئڻ مان ڪجهه وريو ناهي.

◆

SOORIH SINDHI ADAB

لڳي عشق جي آ اڄ چوٽ پرين،
تنهنجي جواني آ، منهنجي موٽ پرين.

هوندو عاشق آ هي ويچارو
معشوق سدائين ويسارو
ڪم گدري ڪاتي آ وارو
هو جيءُ چوي يا ڦوٽ پرين.

سڏيو سولي تي ته به حاضر آ،
بنا شرط شروط جي نوڪر آ،
هر حڪم تي پابند هر هر آ،
سدا عاشق آ اٽموٽ پرين.

اڄ نفرت جا سڀ ڪوٽ ڀڃون،
محبت سان ملي ٻئي هڪ ٿي وڃون،
ڪنهن غير جون ڳالهيون ڪين مڃيون،
اڏيون اُلفت جا گڏ ڪوٽ پرين.

تنهنجي پيار پريت سان ڪين پُڄان،
ڀل ساري عمر لئه ”عبد“ ٿيان،
ڪٽي ڇا به ڏيان، ڪٽي ڇا به ڪيان،
تو پيار جي ڪئي پالوٽ پرين.

◆

ائين غيرن کي منهنجا راز نہ ڏي
الزامن جا اعزاز نہ ڏي

مون تي دردن جا ايذا بار نہ ڏي
۽ اُلفت جا آواز نہ ڏي
اڳ گل ڏنئہ هاٹي خار نہ ڏي
ڪنهن جهرڪيءَ پويان باز نہ ڏي

اڄ مُشڪل آ ڪو سرڙو ڏئي،
ناهي ممڪن اهڙو ساز وڄي،
نئون راڳ ڏياچ ڪو پيدا ٿئي،
سُر سورٺ وارو ساز نہ ڏي

جيڪا دل ۾ آ سازُبان تي هُجي،
جي ”عبد“ ٿجي ڪنهن هڪ جو ٿجي،
هر جاءِ تي سودو ڪين ڪجي،
ڪنهن کي دوست خدا دغاباز نہ ڏي

◆

مون کي ڀاڪر ۾ هي غير نہ ڏي
منهنجا ٽانڊن تي تون پير نہ ڏي

مان لسي، ماني تي هريل،
ڇا ڄاڻان ڪاڏا هي تريل،
تنهنجا ٽيبل ڪاڏن سان ڀريل،
اها مون کي مٺا تون هير نہ ڏي

مان ڪنهن وٽ ڇا لئہ اپيل ڪيان،
ڇو؟ ڏاهي، اديب کي دانهن ڏيان،
ڇو؟ سنڌ حڪومت کان مان پِنان،
مون کي خيراتي ڪا خير نہ ڏي

اعزاز ۽ تمغا ڪين ڪپن،
انعام ۽ نوبل نٿا گهرجن،
ڪيئن ”عبد“ اميرن ساڻ ٺهن،
مون کي اهڙي صلاح تہ ڪير نہ ڏي

◆

تون پاڻ مٿو تنهنجا سور مٿا،
تنهنجو پيار مٿو تنهنجا پور مٿا.

تنهنجو کلڻ مٿو تنهنجو ملڻ مٿو
تنهنجو پرچڻ ۾ آ رُسڻ مٿو
تنهنجو هر هڪ سوال پُڇڻ مٿو
تنهنجو ويجهو رهڻ يا ڏور مٿا.

تنهنجو اچڻ مٿو ۾ وڃڻ مٿو
منهنجي ڀر ۾ تنهنجو ويهڻ مٿو
تنهنجو ڀڙڪو ڪائي اُٿڻ مٿو
هر تنهنجي ادا منظور مٿا.

تنهنجو پيار مٿو اظهار مٿو
هاڪار مٿو انڪار مٿو
تنهجو “عبد” اهڙو آ، آر مٿو
تنهنجي نينهن سندا ناسور مٿا.

◆

اڏيون يار گڏجي اَمن جا آکيرا،
ڏاهيون ظُلمتن جا سمورا هي ڀيرا.

اچو سڀ اَمن لاءِ اعلان ڪريون،
وري آدمي جو مٿي مان ڪريون،
غريبن جي دردن جو درمان ڪريون،
ڀڄائي وطن مان ڪڍون سڀ لُٽيرا.

بمن ساڻ آهي تباهي وطن جي،
حياتي آ پياري وڏن ۽ ٻچن جي،
ڪيون آ بياري تہ پنهنجي چمن جي،
ضيا آڻي جڳ ۾ مٽايون انڌيرا.

نوان پيار جا ڪي ٻوٽا لڳايون،
اچو ”عبد“ محبت جا ميلا مچايون،
سڄي پنهنجي ڌرتي گلن سان سجايون،
اَچي پيار وارا هِتي ڪَن بسيرا.

◆

اڄ پيار ۽ پاڻيءَ جي تنگي،
ڄڻ سنڌ جي حالت آ جنگي.

هٿ پيار ٻه گهٽ ۽ پاڻي گهٽ،
دلين تي ڪٽ، سنڌو ۾ لٽ،
جاڏي ڪاڏي آهي بس برپٽ،
آهي دنيا ساري هي دورنگي.

ويو رشتن تان ويساهه کڄي،
مِٺ مِٺ سڏائڻ سان ٿئي لڄي،
پُٽ، پيءُ کان ٿئي بيزار پڄي،
وڃي ننگ سچاڻي شال ننگي.

اڄ سنڌو جو آ پيٽ سُڪل،
هر ”عبد“ جو آهي منهڙو لٿل،
ڄڻ پنهنجن کان آ سنڌ رُٺل،
آهي سِر تي ٽنگيل تلوار ننگي.

◆

سڪ جا پنڌ اٽانگا اوکا،
ڏاڍين ماڻهن ڪاڏا ڏوکا.

ظاهر ۾ سرويچ سڏائن،
پاڻ جهڙو ڪين ٻي ڪي ڀائن،
اندر ۾ ٿيئ خالي ڪوڪا.

پُڇ تون ڀٽائي کان هي خبرون،
توکي ڏسيندو زيرون زٻرون،
راز تون ٻڌندين يا رانوکا.

راز وڏو آ، ڄاڻن ڄاڻون،
ڪين ٿو سمجهي هر ڪو ماڻهو
ڪرڻ ۾ اوکا، ڏسڻ ۾ سوکا.

نانگ جي ٻر ۾ هٿ ٿئي وجهڻو
حرف نہ هڪڙو پوندءِ ڪُڇڻو
”عبد“ سدائين جيءَ ڪي جوکا.

◆

تنهنجي سوال منجهان سَوَ سوال ڦُٽن،
ڪيئن مون کي تن جا جواب اچن.

اهڙا مون سان انوکا سوال ڪري،
منهنجهو هينئڙو ڇڏيو ٽئي يار ڏري،
وري عجب آهي ويٺو آهين پري،
مون تي پنهنجا پراوا پيا ٽا کلن.

ڇڏ سوال پنهنجا آسان ڪري،
ڇو ماڻهو ڇڏيئہ حيران ڪري،
ڪيا عاقل تو نادان ڪري،
اُهي ڪاڏي وڃي ڀلا ڪاڏي وڃن.

مون حُسن اڳيان آ هار مڃي،
اها هار گهڻن آ يار مڃي،
آهي درويشن دلدار مڃي،
سڀ حُسن آڏو ٽا چُپ رهن.

تون معشوقيءَ جا ماڻا ڇڏ،
منهنجي اکڙن ۾ آکيرا اڏ،
پنهنجو ”عبد“ اٿئي تنهن کي گوڏي گڏ،
منهنجا جذبا تو لئہ نچن ڪُڏن.

◆

ڳنڍيون ڳالهين جون ڪٽي ڪول پرين،
ويهي پياريون ٻوليون ٻول پرين.

جيڪي چوڻو اٿئي سو چئو تون پرين،
ڪر ڪنهن نہ قسم جو پيئو تون پرين،
رک شرط شروط سئو تون پرين،
هاڻي ڪين بهانا ڳول پرين.

هي مند ملڻ ۽ مرڪڻ جي،
آهي موسم پياري پرچڻ جي،
ڪر ڪوشش هاڻي گڏجڻ جي،
اچ وڻندڙ آ ماحول پرين.

مان درد تنهنجا سڀ دور ڪندس،
توسان پيار پرين ڀرپور ڪندس،
ٿي ”عبد“ حڪم منظور ڪندس،
مون لئہ آهين تون انمول پرين.

◆

هيءُ هانءُ هٺيلو آهي پرين،
وڃ تنهن کي تون سمجهائي پرين.

تنهنجي دل جي توکي آهي خبر،
پر مون لئه آهي يار حشر،
منهنجي سمجهائڻ جو ناهي اثر،
توکي چرين وانگي چاهي پرين.

نٿو پيار تي ڪوئي وس هلي،
تدبير نہ ڪائي، چال چلي،
هِن چاهت کي ڀلا ڪير جهلي،
اهو ڏس ڏنو ڪنهن ڏاهي پرين.

تنهنجي پيار ۾ آ مجبور سدا،
عبد الفت ۾ مخمور سدا،
تنهنجي چاهت ۾ آ چورسدا،
هي جادو آ، يا ڇاهي پرين.

◆

تنهنجي ياد امانت آ پيارا،
مون لاءِ عبادت آ پيارا.

مون کي يادن آهي تڙپايو
پر مون لئہ اثاثو سرمايو
مون ناهي اڃان يي گهبرايو
اها مون لئہ سعادت آ پيارا.

تون پاڻ امر تنهنجو پيار امر،
تنهنجو مون سان آ اقرار امر،
تنهنجي الفت جو اظهار امر،
اها تنهنجي سخاوت آ پيارا.

تنهنجو شان وڏو تنهنجو مان وڏو
تون ماڻهن ۾ انسان وڏو
تنهنجو مون تي آ احسان وڏو
مون ۾ تو ۾ تفاوت آ پيارا.

مان معمولي انسان هُيس،
تو ”عبد“ سڏيو مان اڏجي ويس،
هڪ عام منجهان وري خاص ٿيس،
مون تي تنهنجي عنايت آ پيارا.

◆

چٽي چاه جي تو آ ڪانه مُڪي،
منهنجي سوچن جا ويا گل سُڪي.

اڃان تنهنجي ڪري پيو جيئندس مان،
هي زهر ويڇوڙو پيئندس مان،
ساه قاتل آهي منجه لُڪي.

جنهن عشق ڪيو مجبور ٿيو
مجبور ٿيو منصور ٿيو
ڏني عشق ازل کان اهڙي ٻُڪي.

اڃان منهنجا ارادا يار اٽل،
ناهي توکي وساريو ڪنهن به مهل،
آس ”عبد“ جي آهي ڪانه جُهڪي.

◆

اڄ نيڻ هي نيرانا، ديدار لئہ اُڏاٽا،
ڳوڙها ٻہ ٿيا روانا، ديدار لئہ اڏاٽا.

دل کي جهليان، پليان ها، وس ۾ اگر هجي ها،
منٿون ڪيان ها ميڙون، منٿون اگر مڃي ها،
جذبا رکن ٿا معنيٰ، ديدار لئہ اڏاٽا.

ڳنگيون رهن ٿيون اکڙيون ڪنهن سان نٿيون ڳالهائن،
ڇا ماجرا آ تن سان، ڪنهن کي ڪنهن کي ٻُڌائن،
لبريز ٿيا پيمانہ، ديدار لئہ اڏاٽا.

هن پيار کي پسڻ لئہ پرديس ڪِن وسايا،
ڪي "عبد"، ڪي ٿيا عاجز ڪِن حال هِت وڃايا،
مجبور خان خانا، ديدار لئہ اڏاٽا.

◆

سنڌ، سونهن، سڄڻ، منهنجي ڪمزوري،
سُهڻي شيءِ ڪي ڏسڻ، منهنجي ڪمزوري

هي سنڌ سلامت شال رهي،
۽ سڌو موجن ساڻ وهي،
هر روز نئون ڪو گيت ٿهي،
اهڙا گيت لکڻ، منهنجي ڪمزوري

شل سونهن وارا آباد رهن،
پنهنجي ڌرتي تي آزاد گهُمن،
پنهنجي مارن ساڻ مِلن ڪلن،
اِها آس رکڻ، منهنجي ڪمزوري

گڏ “عبد“ سان پنهنجو پيار هجي،
ٻيو ڪجهه نہ ڪپي، ٻيو ڪجهه نہ ڪپي،
اِها آس اجان محبوب ملي،
منهنجو اُن سان ملڻ، منهنجي ڪمزوري

◆

تو لئہ اٽڪيل آ، منهنجو ساهہ اڃان
روئي روز نهاريان راهہ اڃان.

جيڪا دونهي ڏُکي سا ڏُکندي رهي،
۽ هوريان هوريان مچندي رهي،
اُن باهہ ۾ دلڙي پچندي رهي،
پر ڪانہ ٺري آڙاهہ اڃان.

وڏي وهمن جا ويا واچوڙا،
منهنجي قسمت ۾ اڃان اوسيئڙا،
ڏي ساٿ اچي تون ساٿيئڙا،
ڇو ٿو مون کي ڪرين بي رواهہ اڃان.

توکي ڪهڙي ڀلا مجبوري آ،
ڇو؟ ايڏي اڃان ڀي دوري آ،
ٿي ڄاڻ حياتي پوري آ،
ڇو؟ ”عبد“ سان ناهي ٺاهہ اڃان.

◆

تنهنجي مرڪڻ جو انداز نئون،
هيو نازن ۾ ڪو ناز نئون.

مون کي ڪابه خبر اجان ڪانه پئي،
ڪيئن دلڙي منهنجي جهٽجي وئي،
اها سو فيصد سچ ڳالهه اٿئي،
هُيو باز نئون شهباز نئون.

تنهنجا سوال عجب ۽ جواب عجب،
آ نقاب عجب ۽ حجاب عجب،
تنهنجو چهرو هُيو ڪو ڪتاب عجب،
منهنجي لاءِ هيو ڄڻ راز نئون.

ڪيڪار عجب، گفتار عجب،
۽ پيار جو هو اقرار عجب،
وري اکڙن سان اظهار عجب،
تنهنجو ٻولڻ ۽ آواز نئون.

اڄ ”عبد“ عجب ۾ پئجي ويو
انهي رمز کي سمجهي ڪين سگهيو
مون ڪونه ڏٺو مون ڪونه ٻڌو
مون لاءِ هيو ڄڻ ساز نئون.

◆

منهنجو توڏي اچڻ- منهنجي مجبوري،
پيو پنڌ ڪرڻ- منهنجي مجبوري،

تنهنجو شهر ڏسان آرام اچي،
تنهنجو گهر ڏسان آرام اچي،
تنهنجو در ڏسان آرام اچي،
تنهنجي شهر اچڻ – منهنجي مجبوري،

توڏي خط لکان ته به روئي پوان،
جي فون ڪيان ته به روئي پوان،
ڪنهن سان حال سليان ته به روئي پوان،
ائين منهنجو روئڻ منهنجي – مجبوري،

تون مون کان جُدا- تنهنجي مجبوري،
مان توکان جُدا- منهنجي مجبوري،
ڇاٽي پاڪ خُدا- منهنجي مجبوري،
سڀ ڪنهن کان پُڇڻ-منهنجي مجبوري،

نڪي ڏينهن وٽي، نڪا رات وٽي،
نڪي سانوڻ جي برسات وٽي،
بس عبد ڪي تنهنجي تات وٽي،
آهي تو سان مِلڻ- منهنجي مجبوري،

◆

Soorih Sindhi Adab

جي لھوارو لوڪ وھي ، تون اوچو وھ اويار

0344 3919786

0300 3404488

Sahib Khan "SOORIH" Mirani

گیت

Soorih Sindhi Adab

جي لهوارو لوک وهي ، تون اوچو وھ اويار

0344 3919786

0300 3404488

Sahib Khan "SOORIH" Mirani

ويھ جاني اجان، موڪلاڻي نہ ڪر،
يو ڪري مان ڏسان، موڪلاڻي نہ ڪر.
موڪلاڻي نہ ڪر، موڪلاڻي نہ ڪر.

هٿ مٿي جي ڪري الوداع تو چيو
ساھ منھنجو بدن مان بہ نڪري ويو
هٿ پيو ٿو ٻڏان، موڪلاڻي نہ ڪر.

زندگي جي سفر ۾ ڪو ساٿي ڪپي،
ها ازل کان ائين پيو ٿو سيڪو چوي،
مان بہ ائين ٿو چوان، موڪلاڻي نہ ڪر.

دم تي دم جو بہ اعتبار ناهي سڄڻ،
آ نصيبن ۾ پنھنجو وري ٿئي ملڻ،
توسوا ڪيئن جيئان، موڪلاڻي نہ ڪر.

يا تہ رھ "عبد" وٽ، عبد يا ساڻ ڪڻ،
ميچ کٽي ميچ کٽي مُحب منھنجو چوڻ،
منٿ پيو ٿو ڪيان، موڪلاڻي نہ ڪر.

◆

تنهنجا پل ٽهڪن ۾ گذرن، منهنجا سُڏڪن ۾
آئون انهي ۾ راضي آهيان، آئون انهيءَ ۾ راضي.

تو تي گلن جي ورکا ٿئي شل مون هي ڪنڊا منظور ڪيا،
منهنجو توسان واعدو آهي، رهندس تنهنجن قدمن ۾.
آئون انهيءَ ۾ راضي آهيان.

منهنجيون خوشيون تنهنجي حوالي تنهنجا غم مون سِر تي کنيا،
ناهي مزو ڪو ڌن دولت ۾، جهڙو مزو آ درشن ۾.
آئون انهيءَ ۾ راضي آهيان.

تنهنجي ياد جا ڏيئا ٻاري، آس لڳائي ويٺو آهيان،
توکي سارڻ مجبوري آ، دلڙي خوش آ دردن ۾.
آئون انهيءَ ۾ راضي آهيان.

مايوسين کي مات ڏيئي ڇڏ، مُرڪ تہ منهنجو هاڻ ٺري،
”عبد“ عقيدت ساڻ ڪيو اقرار آهي گيتن ۾.
آئون انهيءَ ۾ راضي آهيان.

◆

ريشمي تنهنجو بدن آ، تون سچو آن ريشمي،
تو سان اُلفت آهي ازلي، تو سان محبت دائمي،
تون سچو آ ريشمي.

مات موتئي کي ڏنئه، تون گلابن کان اُتم،
گل سمورا يار آهن موسمي هي موسمي،
تون سچو آ ريشمي.

اڄ فضا ۾ آهي خوشبو ڄڻ ته جنت جي هوا،
پڪ سان دلبر چوان ٿو زلف کوليئه شبنمي،
تون سچو آ ريشمي.

مان سراسر بي وفا ۽ باوفا آهين سڄڻ،
شان ۾ اعليَ اُتم آن، ڇو ڪٿان هي ساهمي،
تون سچو آ ريشمي.

عرض آهي آخري غور سان ٻُڌجان سڄڻ،
چاڪري لئه ”عبد“ پنهنجو ساڻ ڪٽجان لازمي،
تون سچو آن ريشمي.

◆

سنڌ ۾ شاديون رچن، دُهل شرنايون وڄڻ،
گهوٽ جوڌا جوان ٿين، ڏينهن شل اهڙا اچن،
محبتي ميلا مچن، هو جمالو تي نچن،
ڏينهن شل اهڙا اچن.

ٿر مٿان مينهڙا وسن، گاهه کي ساوا ڦٽن،
ٻارڙا جهومن نچن، ڏينهن شل اهڙا اچن.

گرم کي جهولا لڳن، پٽ تي پيرون پچن،
ٻارڻ ۾ سهيليون ملن، ڏينهن شل اهڙا اچن.

مُلڪ ڏي مارو ورن، شل پٽون هي سڀ وسن،
سنگ ٻاجهر جا پچن، ڏينهن شل اهڙا اچن.

موج سنڌو ۾ مچي، ڇولي ڪپرن سان لڳي،
”عبد“ دعائون ٿا گهرن، ڏينهن شل اهڙا اچن.
ڏينهن شل اهڙا اچن.

◆

ڪا ولر ۾ اڪيلي اڪيلي ڦري،
پنهنجي گهر ۾ اڪيلي اڪيلي ڦري،
اڪيلي اڪيلي ڦري

آ ڏنل ياءُ جي ڏنڊ ۾ تڏهن،
ساري تر ۾ اڪيلي اڪيلي ڦري

ڪنهن ضلعي جو شهر ٻي ته هن لاءِ آ،
ڇڙ ته بر ۾ اڪيلي اڪيلي ڦري

ڪونج ڪانون ۾ ڳيرن سان ڪيئن ٿهي،
پئي ولر ۾ اڪيلي اڪيلي ڦري

”عبد“ انصاف وارا ٿيا هِن انڌا،
هِن ننگر ۾ اڪيلي اڪيلي ڦري،
اڪيلي اڪيلي ڦري

◆

سنڌ سان ۽ سونهن سان سهڪار آ،
مون کي ٻنهي ساڻ بيحد پيار آ،
پيار آ، پيار آ.

سنڌ سان ۽ سونهن سان سرڙو لڳي،
جابجا منهنجو اهو اقرار آ،
پيار آ، پيار آ.

عشق وارو ڪين سوچيندو ڪڏهن،
پيار ۾ هي جيت آ يا هار آ،
پيار آ، پيار آ.

سار ڪي ساندي رکيم سَوَ سَوَ دفعا،
زندگيءَ ڪان وڌ تنهنجي سار آ،
پيار آ، پيار آ.

"عبد" منهنجو آ ارادو هي اٽل،
ڌرتي سر تي سان سدا اقرار آ،
پيار آ، پيار آ.

◆

هي دل جو جانا ڏيان ٿو تحفو قبول ڪر تون قبول ڪر تون،
تنهنجي ملڪيت اهوئي ٿئي ڪاتو قبول ڪر تون قبول ڪر تون.

هي دل ٻہ حاضر، هي جان حاضر، هي ساهہ حاضر آهي پيارا،
تو تان هي سرڙو سدائين صدقو قبول ڪر تون قبول ڪر تون.

هي شعر تنهنجي ثنا ۾ آهن، وفا جون ڳالهيون پيو ٿو ڳايان،
هي گيت توکي ڏيان ٿو تمغو قبول ڪر تون قبول ڪر تون.

مان تنهنجي درجو فقير آهيان، مان سمجهان ٿو تنهن کي بادشاهي،
عجيب مون لئہ اُهو آ نسُخو قبول ڪر تون قبول ڪر تون.

مون ”عبد“ تنهنجو سڏايو ساٿي وڏو آ رُتبو ۽ شان مون لئہ،
سچو اِهوئي بچيو آ جذبو قبول ڪر تون قبول ڪر تون.

◆

ڪلي ڏي خُدارا پريشان نه ٿي،
قسم ٿئي پيارا، پريشان نه ٿئي.

چون ٿا ڪلڻ ساڻ رت ٿو وڌي،
بيماري کان ماڻهو سدائين بچي،
ٿهڪ ڏي دوٻارا، پريشان نه ٿئي.

ڪلي ڏي ته مُڪڙيون به مرڪي پون،
سُٺا گيت شاعر کان لکجي وڃن،
ٿين ڪي نظارا، پريشان نه ٿئي.

مُحبت ۾ خوشبو ڪٿي ٿا لِڪن،
سيئي عشق وارا ائين ٿا چون،
هٺون نينهن نارا، پريشان نه ٿئي.

تنهنجي مُرڪ ميري نه ٿِي آ، نه ٿئي،
دعا "عبد" هردم اِها ٿو گهري،
سجڻ سونهن وارا، پريشان نه ٿئي.

◆

وفا لڀي مَنَ وفا کي ڳوليون،
اچو اچو دلربا کي ڳوليون،
اچو دلربا کي ڳوليون.

سچي اُها دل ذڪر ڪري ٿي،
ٻين دلين تي اثر ڪري ٿي،
اسان بہ انهي دُعا کي ڳوليون،
اچو دلربا کي ڳوليون.

مريض ڪيئي پيا ٿا تڙپن،
سدا سُورن ۾ سَڏن ۽ سُڏڪن،
ڪٿان ملي مَنَ دوا کي ڳوليون،
اچو دلربا کي ڳوليون.

هي روح وارو آ راز نڪتو
سُريلو ڪوئي آواز نڪتو
ڪٿي ڀلا آ صدا کي ڳوليون،
اچو دلربا کي ڳوليون.

سچو برابر تون ”عبد“ آهين،
سچا تڏهن ٿو تون گيت ٺاهين،
سيئي خدا جي رضا کي ڳوليون،
اچو دلربا کي ڳوليون.

◆

محبت نه مرندي، اها پڪ آهي،
نه توري ڪا سرندي، اها پڪ آهي،
اها پڪ آهي.

منهنجا عرض تو در نماڻا نماڻا،
ڦرن پيا چوڌاري ويڳاڻا ويڳاڻا،
اڃان ڪين آهن تو وٽ اگهاڻا،
نه ملندي ڪا ورندي، اها پڪ آهي،
اها پڪ آهي.

تنهنجي ماٺ کي مان ڇا يار سمجهان،
ڀلا پيار سمجهان يا تڪرار سمجهان،
ڇا؟ جيت سمجهان يا هار سمجهان،
ائين دل پئي ڳرندي، اها پڪ آهي،
اها پڪ آهي.

ڪڏهن نيٺ ميلو ٿيڻو آ ٿيندو
آخر ”عبد“ تي ڪو رحم توکي ايندو
اچي لوڪ مون کي مبارڪ ٻه ڏيندو
تنهنجي دل ٻه گُهرندي، اها پڪ آهي،
اها پڪ آهي.

◆

تنهنجا تحفا ڏسان، ننڊ پو ٿي اچي،
نانءُ تنهنجو وٽان، ننڊ پو ٿي اچي،
ننڊ پو ٿي اچي.

رات گذري وڃي، سج اُڀري وڃي،
روز مون کان سڄڻ، ننڊ وسري وڃي،
تنهنجو فوٽو ڏسان، ننڊ پو ٿي اچي،
ننڊ پو ٿي اچي.

منهنجو گهر منهنجو در، مُنتظر، مُنتظر،
تو لئه سارو شهر، منتظر، منتظر،
گيت نئون ڪو لکان، ننڊ پو ٿي اچي،
ننڊ پو ٿي اچي.

تون پري آن پري، ڪيئن منهنجي سري،
”عبد“ وٽ پاڻ آ، تون عدالت ڪري،
تنهنجو هر هر پُڇان، ننڊ پو ٿي اچي،
ننڊ پو ٿي اچي.

◆

يار تنهنجو ڇڏڻ، عرش تان آ ڪرڻ،
ڪونه ٿيندو ٻچڻ، ڪونه ٿيندو ٻچڻ،
ڪونه ٿيندو ٻچڻ.

ڏُور تو کان رهان، روز ڦاهي چڙهان،
پيو وڇوڙي سندي هِن ڪٺا هي ڪڙهان،
ڪهڙو آهي جيئڻ، ڪونه ٿيندو ٻچڻ.

مان ٻُڌان ٿو پرين ۽ مڃان ٿو پرين،
ڏوهه توکي نه هرگز ڏيان ٿو پرين،
تنهنجو بيوس ٿيڻ، ڪونه ٿيندو ٻچڻ.

ڳالهه ڪنهن سان ڪجي، دانهن ڪنهن کي ڏجي،
يار توکي ڇڏي، ”عبد“ ڪنهن جو ٿجي،
سوچ منهنجا سڄڻ، ڪونه ٿيندو ٻچڻ.
ڪونه ٿيندو ٻچڻ.

◆

مرڪ ذري ڪا اُڌار تہ ڏي،
ٿوروئي بس پيار تہ ڏي

جمعا ڇنڇر ڪيئي گذريا،
مون کي هڪڙو وار تہ ڏي،
ٿوروئي بس پيار تہ ڏي

ٻانهن جو جي هار نٿو ڏين،
گلڙن جو هڪ هار تہ ڏي،
ٿوروئي بس پيار تہ ڏي

در جو دربان مون کي بنائي،
در تي ڪو ڪم ڪار تہ ڏي،
ٿوروئي بس پيار تہ ڏي

پاڻ اچين يا مون کي گُهرائين،
”عبد“ کي هڪ وهنوار تہ ڏي،
ٿوروئي بس پيار تہ ڏي

◆

ويلنٽائن ڊي

آ پيار جو ڏهاڙو اقرار جو ڏهاڙو
دنيا پئي ملهائي اڄ يار جو ڏهاڙو
آ پيار جو ڏهاڙو.

ويهي وچن وتائون، هر هر لکي ڏنائون،
روئي ختم ڪيائون، تڪرار جو ڏهاڙو
آ پيار جو ڏهاڙو.

ڪيئي لکين پريمي، بازار ۾ يا گهر ۾،
گڏجي پيا ملهائن، اظهار جو ڏهاڙو
آ پيار جو ڏهاڙو.

گلڙا ڪٽي هٿن ۾، عاشق پيا گُهمن اڄ،
گلڙا ٿيا مهانگا، آ هار جو ڏهاڙو
آ پيار جو ڏهاڙو.

اڄ ”عبد“ پارا ڪيئي، تحفا ڏين وٺن ٿا،
گڏجي پيا ملهائن، ايثار جو ڏهاڙو
آ پيار جو ڏهاڙو.

◆

مون ساڻ پلي نہ ڪر پر پيار ڪري ڇڏجان،
جنهن سان بہ وڻيئي جاني اقرار ڪري ڇڏجان،
تون پيار ڪري ڇڏجان.

شايد تہ نصيبن ۾ تنهنجو پيار نہ هو مون کي،
تقدير جو ڪم آهي، ڇا لاءِ چوان توکي،
تنها بہ رهڻ مشڪل، هڪ يار ڪري ڇڏجان،
تون پيار ڪري ڇڏجان.

تون سوچ سڄڻ سائين محبت ۾ مزو آهي،
دنيا ٿي چوي ساري اُلفت ۾ مزو آهي،
اُلفت جو پرين ڪنهن سان اظهار ڪري ڇڏجان،
تون پيار ڪري ڇڏجان.

تو ”عبد“ سڏائڻ جو انجام ڪيو آهي،
۽ پيار پڪيڙڻ جو انجام ڪيو آهي،
ان لاءِ تون نفرت کان انڪار ڪري ڇڏجان،
تون پيار ڪري ڇڏجان.

◆

سنڌ سلامت، زندهہ آباد،
پيار محبت، زندهہ آباد.

قرب ڪچهريون قائم رهنديون،
مارن وث هي دائم رهنديون،
پنهنجي ثقافت، زندهہ آباد.

شرنايون ۽ دهل وڄن ٿا،
جوان ۽ پوڙها ٻار نچن ٿا،
شاديون قربت، زندهہ آباد.

سام تي سرڙو ڏيندا آهيون،
غير کي ڪونہ بخشيندا آهيون،
پنهنجي غيرت، زندهہ آباد.

عِزت ڏيئي عِزت وٺجي،
دولت اڳيان ڪينڪي جُهڪجي،
”عبد“ ۽ عزت، زندهہ آباد.

◆

اڄ نيڻ هي نيرانا، ديدار لئه اُڏاڻا،
ڳوڙها بہ ٿيا روانا، ديدار لئه اُڏاڻا.

دل کي جهليان پليان ها، وس ۾ اگر هجي ها،
منٿون ڪيان ها ميڙون، منٿون اگر مڃي ها،
جذبا رکن ٿا معنيٰ، ديدار لئه اُڏاڻا.

هردم سدائين سهڪن، تڙپن لڇن، پُڇن ٿا،
سنڌو جي وير وانگر اڌما لهن چڙهن ٿا،
درشن سندا ديوانا، ديدار لئه اُڏاڻا.

هن پيار کي پسڻ لئه پرديس ڪِن وسايا،
ڪي "عبد" کي ٿيا عاجز ڪِن حال هت وڃايا،
مجبور خان خانان، ديدار لئه اُڏاڻا.
ديدار لئه اُڏاڻا.

◆

پيار جي ڪڙڪي ڪول پيارا،
هيئن نہ مونکي رول پيارا،
پيار جي ڪڙڪي ڪول.

تنهنجا آرا يار نيارا،
مون کي لڳن ٿا ڏاڍا پيارا،
پاڻ بہ تون انمول پيارا،
پيار جي ڪڙڪي ڪول.

جهڙو تهڙو تنهنجو آهيان،
چرين وانگي توکي چاهيان،
عيب نہ مول ۾ ڳول پيارا،
پيار جي ڪڙڪي ڪول.

چپڙن تي ڇو تالو آهي،
ماٺو هي بہ نرالو آهي،
ٻول بہ ٿي ڪي ٻول پيارا،
پيار جي ڪڙڪي ڪول.

عرض غريباڻو ڀي آهي،
”عبد“ پيو ٿو تو وٽ داهي،
ماهي منهنجا ڍول پيارا،
پيار جي ڪڙڪي ڪول.

◆

نظم

Soorih Sindhi Adab

جي لهوارو لوڪ وهي ، تون اوچو وهه اويار

0344 3919786

0300 3404488

Sahib Khan "SOORIH" Mirani

منهنجي جيجل امڙ

ٿيج تنهنجي پيئان، مان پيئي خوش ٿيان،
منهنجي جيجل امنڙ، منهنجي منٺي امڙ
تنهنجي پيرين پوان، تنهنجا هٿڙا چُمان،
منهنجي جيجل امڙ، منهنجي منٺي امڙ.

رات جاڳي سڄي مون کي لولي ڏنئه،
پنهنجي لولين ۾ سنڌي هي ٻولي ڏنئه،
اهڙي ٻولي ڪٿان، مان يلا آڻيان،
منهنجي جيجل امڙ.

تو نبين ۽ ولين کي جنم آ ڏنو.
۽ هٿن ۾ اسان کي قلم آ ڏنو
اڄ قلم ٿو ڪٺان، گيت تو لئه لکان،
منهنجي جيجل امڙ.

مون وساريو ڪٿي، تنهنجي محبت منٺي،
ياد آهي اڃان تنهنجي الفت منٺي،
جيسين جڳ ۾ جيئان، دعائون تو لئه گهران،
منهنجي جيجل امڙ.

تنهنجا ٿورا ڳڻڻ ۽ ڪٿڻ کان مٿي،
جي لکان مان ويهي پر لکڻ کان مٿي،
”عبد“ سوچي اڃان، ڇا ٿنا ۾ لکان،
منهنجي جيجل امڙ.

◆

تون منهنجو آن

ڀل ماڻهو سڀئي مٽجي وڃن،
۽ رشتا سارا ڪٽجي وڃن،
ڀل راهه ۾ ڀتيون اڏجي وڃن،
تون منهنجو آن، تون منهنجو آن.

مون کي تُنهنجي پيار ۾ پڪ پرين،
ناهي ٽڪي جو ڀي شڪ پرين،
ڪو پرکي ڀل بيشڪ پرين،
تون منهنجو آن، تون منهنجو آن.

تو مون لئه ورتو آهي جنم،
گڏ پيدا پنهنجا روح صنم،
پنهنجا واعدا آهن جڙ تہ قسم،
تون منهنجو آن، تون منهنجو آن.

ڀل ڏاڳا ڦيٽا ڪوئي ڪري،
ڪنهن مُلي کان تعويذ وٺي،
ڀل ننهن چوٽيءَ جو زور هٽي،
تون منهنجو آن، تون منهنجو آن.

ڪيئن ”عبد“ ۽ سائين ڏار رهن،
پيا سُلجهيل سڀ انسان چون،
پنهنجي پيار جا جت ڪٿ هُل هلن،
تون منهنجو آن، تون منهنجو آن.

◆

مان ڪيئن ميان

چو سالن کان هي دُوريون آهن،
دوريون پيي مغروريون آهن،
پوءِ بہ چوين ٿو تنهنجو آهيان،
مان ڪيئن ميان، مان ڪيئن ميان.

تو پيار جو خود پيغام ڏنو
پيغام ڏيئي انجام ڏنو
آزاد پکي کي قيد ڪري،
تو زلفن جو دام ڏنو
هاڻي ڪهڙيون پلا مجبوريون آهن،
مان ڪيئن ميان، مان ڪيئن ميان.

تو چئن ڏينهن لئہ پيار ڪيو
پر پيار ڪري لاچار ڪيو
تو پيار کي سمجهيو ڪونہ اجان،
مون ويهي اج ويچار ڪيو
هي ڳالهيون سچيون سموريون آهن،
مان ڪيئن ميان، مان ڪيئن ميان.

تون بہ زماني جهڙو نڪتين،
ڪنهن خواب وانگي افسانو نڪتين،
مون سمجهيو دل آباد ڪندس مان،
پر تون تہ صفا ويرانو نڪتين،
اجان آسون "عبد" اڌوريون آهن،
مان ڪيئن ميان، مان ڪيئن ميان.

◆

آئينا ڪپائين انڌن جي شهر ۾،
ڇو؟ وسندي ٿو ڳولين ٿرن ۽ برن ۾.

عجب دوستي جو طريقو ٿيو آ،
صفا اڄ ماڻهن مان ويو ماڻهپو آ،
لڪايو وتن دوست چاقو وَرن ۾.

ڪٿي ماءُ، ڪٿي ڀيڻ ڪن ٿا پيا ڪاري،
ڏسي حال اهڙو ڪري سڀ ڪو زاري،
سدا روڄ راڙو رهي ٿو گهرن ۾.

غريبن لئه انصاف ٿيو آ انڌو
وڃي لڪ سوا ٿي ٿو خوني ڇُٽو
ناهي ڪجهه بچيو اڄ عدالت گهرن ۾.

ويو گم ٿي انسان، انسان ڳوليون،
ڇڏي نفرتن کي پنهنجو مان ڳوليون،
آڻيون ”عبد“ سيئي پنهنجن پاڪرن ۾.

◆

دنيا دوکي جي ديوار

پيار وڪامي بازر ۾ ٿو
پسئي جو آ پيار
دنيا دوکي جي ديوار.

لالچ ۾ ويا ماڻهو مٺجي،
ناهي ڪنهن کي ڪنهن جي سار
دنيا دوکي جي ديوار.

رشتا ڀورا ڀورا ٿي ويا،
ويا رشتن تان اعتبار
دنيا دوکي جي ديوار.

چئن ڏينهن جي ياري ڪان پوءِ
دوست ٿين بيزار
دنيا دوکي جي ديوار.

نياڻيون پسئن ٿي ٿيون وڪامن،
جيئن مال جو ٿئي واپار
دنيا دوکي جي ديوار.

ڪنهنکي ڪنهنکي ”عبد“ ٻيلا تون
ڏيندين هاٽي ميار
دنيا دوکي جي ديوار.

◆

سنڌو سان شرارت نه ڪر

خدارا سنڌو سان شرارت نه ڪر،
بگهڙ ڪي رڍن جي تون پارت نه ڪر.

جتي سنڌ امڻ لاءِ سازش ٿئي،
خبر پڪ سان پيي جي توکي پوي،
ڪٿي ڇڏ اِها تون وزارت نه ڪر.

امڻ ساڻ جيڪو وفادار آ،
سدائين انهي جو ٻيرو پار آ،
امڻ جي حقن کان فرارت نه ڪر.

هو مسڪين روزي سان آهي لڳل،
نڪي چور، ڌاڙيل ناهي ڀڳل،
قبيلائي قتل و غارت نه ڪر.

سنڌو جي حقن لاءِ نروار ٿي،
ڪٿي عبد غيرن کان تون ڌار ٿي،
پنهنجو پاڻ ڪي تون ڳجهارت نه ڪر.

◆

انسان اڪيلو آ

هر ڳوٺ شهر ۾ اڄ، انسان اڪيلو آ،
گهر ۾ يا سفر ۾ اڄ، انسان اڪيلو آ.

هي ڳالهہ پڪي آهي،
ڏاهي بہ ڪئي آهي،
دولت جي چڪر ۾ اڄ، انسان اڪيلو آ.

ماڙن ۾ رهڻ وارو
ماڙيون بہ ڇڏي آيو
رڻ پٽ ۽ ڪلر ۾ اڄ، انسان اڪيلو آ.

رِشتا تہ پتر جا ها،
سي جلد ٽيا پورا،
پنهنجن جي ولر ۾ اڄ، انسان اڪيلو آ.

اوطاق بہ آ ويران،
مسجد بہ آهي ويران،
مالڪ جي ذڪر ۾ اڄ، انسان اڪيلو آ.

ٿي ”عبد“ هتي رهہ تون،
وڃ پيار پکيڙيندو
هِن پيار ننگر ۾ اڄ، انسان اڪيلو آ.

◆

SOORIH SINDHI ADAB

اڃان بہ انتظار ڪر

تو پيار سان آ خط لکيو
مون ڏيان سان پڙهي ڏنو
پڙهي اکين تي آ رکيو
وري وري تو ائين لکيو
اڃان بہ انتظار ڪر، اڃان بہ انتظار ڪر.

چُمي چُمي وري چُمان،
اکر اکر مان پيو پُڇان،
ڪُڇان يلا تہ ڇا ڪُڇان،
لُڇيو پيو لُڇي لڇان،
لکيو آ تو نہ ڏار ڪر،
اڃان بہ انتظار ڪر، اڃان بہ انتظار ڪر.

ٿئي وڇوڙو هي ختم،
اميد بس اها اٿم،
دُعا اِها سدا گُهريم،
دُعا گهري روئي ڏنم،
تون پيار سان پُڪار ڪر،
اڃان بہ انتظار ڪر، اڃان بہ انتظار ڪر.

مڃان ٿو مان هي دل لڳي،
سڄڻ بہ ڏاڍي آ ڏکي،
مگر مِٺي آ زندگي،
نہ ”عبد“ ڪر تون بي رُخي،
حيات سان پيار ڪر،
اڃان بہ انتظار ڪر، اڃان بہ انتظار ڪر.

◆

SOORIH SINDHI ADAB

هي سنڌڙي رهي سدا

لطيف جي آهي دعا، وسي وسي وسي ادا،
قبول ڪر منهنجا خُدا، ٿرن برن ڪي وسا،
هي سنڌڙي رهي سدا، هي سنڌڙي رهي سدا.

هي مارئي سندو وطن، چپو چپو ٿئي چمن،
هي ٻارڙا ڪليو ملن، هي ڳوٺ شهر سڀ وسن،
دعا خدا منهنجي اگها، هي سنڌڙي رهي سدا.

چٽنگ آس جي ٻري، هي دوريون وڃڻ پري،
سڄڻ ملن ذري ذري، قدم اچن ڀري ڀري،
جتي ڪٿي هُجي وفا، هي سنڌڙي رهي سدا.

هي گهوٽ موڙ پيا ٻڌن ۽ سيج تي سدا ويهن،
هي اَمڙيون نَچن ڪُڏن، ۽ ڀينرون حِنا هڻن،
ٿين خوشيون ڪي جابجا، هي سنڌڙي رهي سدا.

غلام هِت نہ هِڪ رهي، نہ جِهٽڪ ڪير پي سهي،
نہ “عبد” ٿي ڪوئي ڦري، جهان ۾ اَمن هُجي،
ختم ٿين هي فاصلا، هي سنڌڙي رهي سدا.

◆

قبيلا قبيلا

ٽُٽي ٽي وياسين، قبيلا قبيلا،
وڙهي اڄ ٿياسين، قبيلا قبيلا.

ڀٽائي جو پيغام وسري ويو آ،
رحم ذهن مان اڄ نڪري ويو آ،
صبر جو زمانو ٻه گذري ويو آ،
اسان سنڌي ٿياسين، قبيلا قبيلا.

اسان کي وڙهايو سدائين وڏيرن،
وڏي جُٽ ڪئي آ صفا مَنَ جي مَيرن،
وتو فائدو آ،اسان مان ئي غيرن،
اڳي ڪين هئاسون، قبيلا قبيلا.

اسان دشمنيون اڄ ڇڏيوسين وڌائي،
نياڻيون، نماڻيون ويٺاهون کُهائي،
نٿو سچ جو رستو ٻه ڪوئي ٻُڌائي،
رِڻن ۾ رُلياسين، قبيلا قبيلا.

ڏيڻ ڏنڊ نياڻيون ڪِٿان جي فضيلت،
اِها ڪنهن اسان کي ڏني آ اجازت،
اچو”عبد“گڏجي پُڇون پنهنجي شريعت،
اجايو مُئاسون، قبيلا قبيلا.

◆

اجا آسرو آ

اميدن جا ٻوٽا پيو پوکيان مان،
يقيناً هو ايندو سدا سوچيان مان،
مان مايوس ناهيان، مان مايوس ناهيان،
اجان آسرو آ، اجان آسرو آ.

دعائن ۾ پڪ سان اثر آ چون ٿا،
تڏهن سيئي ماڻهو دُعائون گهرن ٿا،
سچا جيڪي جذبا وڃيو عرش پُهچن،
هو مالڪ آ پڪ ساڻ آزيون ٻڌي ٿو
اجان آسرو آ، اجان آسرو آ.

ڪڏهن سنڌ آزاد ٿيڻي آ ٿيندي،
هتي نيٺ خوشحالي اچڻي آ ايندي،
وري مارو منهنجا جمالو پيا چوندا،
جمالي تي جهمرون ٻُڌا، ٻار هڻندا،
اجان آسرو آ، اجان آسرو آ.

اميدن جو تارو ڪڙي نيٺ پوندو،
مبارڪ اٿئي "عبد" هرڪوئي چوندو،
مڃان ٿو اجان آزمائش آ اچڻي،
دعائون ڏجو دوست مون کي سڀئي،
اجان آسرو آ، اجان آسرو آ.

◆

اميدن تي دنيا آ قائم

زماني ۾ وڇڙي وڃن ٿا، مِلن ٿا،
وري ڪي تہ وڇڙيل عمر ڀر رهن ٿا،
سدا آس دل ۾ پريمي رکن ٿا، اميدن تي دنيا آ قائم چون ٿا.

هي دنيا عجب آ ۽ عبرت جو گهر آ،
اوشاقن لئہ هردم محبت جو گهر آ،
مگر پيار وارن لئہ حسرت جو گهر آ،
مسافر آ خانو اچن ٿا وڃن ٿا، اميدن تي دنيا آ قائم چون ٿا.

ڪي محبوب ماڻهو ڪي مغرور ماڻهو
ڪي مسرور ماڻهو ڪي مَنصور ماڻهو
گهمن ڪوڙ پيا ٿا ڪي مجبور ماڻهو
ڪي راهون ڏسن ٿا ڪي روئندا وتن ٿا، اميدن تي دنيا آ قائم چون ٿا.

ڪڏهن سنڌ آزاد ٿيندي ۽ ڏسندا،
جيئي جيئي سنڌڙي جا نارا پيا لڳندا،
لکي اڄ ڇڏيان ٿو ڪڏهن نيٺ پڙهندا،
نندا ۽ ٻڍا ٻار وڏڙا مڃن ٿا، اميدن تي دنيا آ قائم چون ٿا.

عدالت جا مالڪ وڪامي وڃن ٿا،
بنا ڏوهہ جي ڀي سزائون ڏين ٿا،
گهڻا "عبد" انصاف ڪارڻ ڀڄن ٿا،
ڪٿي داد آهي، سدائين پُڇن ٿا، اميدن تي دنيا آ قائم چون ٿا.

◆

رشتن جو ڀرم رکجو

انسان اگر آهيو رشتن جو ڀرم رکجو
امڙن ۽ نياڻن لئہ لهجو بہ نرم رکجو
رشتن جو ڀرم رکجو.

سڀ عهدا ڇو ڪريون پنهنجي گهر کي ڪيون جنت،
ڪنڌ ڪير ٿي هڪ ٻئي جي دلِ ساڻ ڪيون عزت،
وڏڙن ۽ ننڍڙن سان دل کولي ڪيون مُحبت،
هِن فاني حياتي ۾ بس سوچي قدم رکجو
رشتن جو ڀرم رکجو.

اولاد جو پيءُ ماءُ تي حق آهي ڪرڻ تربيت،
ڏيءَ ماءُ جي ماءُ ڏي جي دل ساڻ ڪري عزت،
مڙس زال جي محبت سان هر گهر ۾ پوي برڪت،
ڪاوڙ تہ حرام آهي، ڪاوڙ کي ختم رکجو
رشتن جو ڀرم رکجو.

تعليم جي زيور سان هر گهر کي سجايون اڄ،
دوزخ نما دنيا کي جنت بہ بڻايون اڄ،
سڀ ”عبد“ اڇو گڏجي، جهيڙن کي ڪٽايون اڄ،
بندوق جي بدلي ۾، هٿڙن ۾ قلم رکجو
رشتن جو ڀرم رکجو.

◆

ڪهڙي عيد غريب جي آهي

ڪهڙي عيد غريب جي آهي،
بازار ۾ رڳو شيون ڇُڪائي،
اگهه ٻڌي ٿو پير هٽائي،
ڪهڙي عيد غريب جي آهي.

عيد ته خان وڏيرن جي، ڪاٽن پائن، ويس مٽائن،
مسڪين ويچارو بازر مان ليلامي ٿو ڪپڙا ڇُڪائي،
ڪهڙي عيد غريب جي آهي.

ست رڇيون ڪٽ طعام ٿهن ٿا، مير مزي سان ويهي کائن ٿا،
ڪُڙمي ۽ مزدور ويچارو رُڪيون سُڪيون سنيون کائي،
ڪهڙي عيد غريب جي آهي.

پُٽ ٿو ڪائي پيءُ ڏسي ٿو ماٺ ۾ آهي ڪين ڪُڇي ٿو
رشتن جو اڄ ڀرم ختم آ، ڀاءُ ٿو ڀاءُ کان منهڙو لڪائي،
ڪهڙي عيد غريب جي آهي.

ٻار غريب جا مٽي ۾ ڪيڏن، ۽ ميرن جا پلنگن تي ويهن،
"عبد" ٻنهي جي دنيا الڳ آ، سڀڪو الڳ پيو عيد ملهائي،
ڪهڙي عيد غريب جي آهي.

◆

اڙي او زمانا

اڙي او زمانا، گهڻا تو رُلايا،
مون پارا ديوانا، گهڻا تو رُلايا.

وِڏا جيجلن ۾ تو ڪيئي وڇوڙا،
ونين جا ڪُنا ور، گهوڙي ڙي گهوڙا،
ڪري بس بهانا، گهڻا تو رُلايا. اڙي او زمانا، گهڻا تو رُلايا.

ڪي سُهڻيون ٻُڏي ويون ڪي ميهار ڀٽڪن،
ڪي منصور بن جي ٿا سوري تي لٽڪن،
سياڻا ديوانا، گهڻا تو رُلايا- اڙي او زمانا، گهڻا تو رُلايا.

ڪيئي ماڻهو ماڳن تي پهتا ئي ناهن،
جي پُهتا تہ جلدي وڇوڙا ٿيا هِن،
رُلي ٿيا بيگانہ، گهڻا تو رُلايا- اڙي او زمانا، گهڻا تو رُلايا.

جواني ۾ ”عبدن“ جا جوڙا نکيڙءِ،
هُئا سنگ هڪڙي جا داڻا سي ٽيڙءِ،
لکين هِن فسانا، گهڻا تو رُلايا- اڙي او زمانا، گهڻا تو رُلايا.

◆

چيرن جي بادشاهي، طوطا ويا اُڏامي،
هي حادثو وڏو آ، ڏاها پيرن غلامي.

هي آلميو ڏسون پيا،
سامهون ويهي پَسون ٽا،
هت هرڻ اِج پيرن ٽا،
بگهڙن جي پيا سلامي.

جنهن جو اناج ڪائون،
تنهن سان ڪيون ٽا دوکو
مادر سان ويرُ جنهن جو
آهي وڏو حرامي.

هي دور چاپلوسي،
نروار اِج ڏسون ٽا،
چالاڪ اُن کي سمجهن،
ڪندو جو بدڪلامي.

گدڙن کي حڪرانن،
ٽوپيون ڪٽي پارايون،
افسوس ”عبد“ آهي،
هِن قوم جي آ خامي.

◆

بند منهنجو تون درياهه نه ڪر،
مون لئه دنيا سڄي آڙاهه نه ڪر.

پنهنجي ڏيهه ۾ تون شل دفن ٿئين،
شل ظالم تون بي ڪفن ٿئين،
آهي منهنجي دعا بي وطن ٿئين،
ناراض هي سنڌ جو شاهه نه ڪر،
بند منهنجو تون درياهه نه ڪر.

اُٿي سنڌ جو سورهه ساٿي آن،
تون دودو آن جذباتي آن،
جيسين هن دنيا ۾ حياتي آن،
تون غدارن سان ٺاهه نه ڪر،
بند منهنجو تون درياهه نه ڪر.

سدا سنڌو لئه تون وڙهندو رهه،
وک اڳتي اڳتي وڌندو رهه،
رستو پنهنجي لطيف جو وٺندو رهه،
۽ پاڻ کي تون گمراهه نه ڪر،
بند منهنجو تون درياهه نه ڪر.

حق سچ سدائين چوندو رهه،
نارا ”عبد“ وطن جا هڻندو رهه،
ڇڏ روئڻ کي تون کلندو رهه،
رب مالڪ آ، پرواهه نه ڪر،
بند منهنجو تون درياهه نه ڪر.

◆

چِٽنگ آس ڪا ٻري دوستو
اٿو جَاڳو هاڻي وري دوستو.

امڙ جون صدائون سڏن ٿيون پيون،
پورب جون هوائون سڏن ٿيون پيون،
وڃو ۽ سين کي ڏيو دلبريون،
خوشين جي وڄي بانسري دوستو.

اچو مرڪ مارن جي مُک تي ڏِسون،
پِٽن تي ڪي جُهمريون وري اڄ پَسون،
اَجها هاڻي اونڌه وڃڻ تي اَٿوَ
سين کي ڏيو خاطري دوستو.

سُڪل کيت ساوا وري ٿي ويا،
گهٽا مينهن سانوڻ جا ٿر، تي پيا،
پِٽن مان اچي ”عبد“ خوشبو گهٽي،
ڪڏيا سنگ اڄ ٻاجهري دوستو.

◆

وائي

Soorih Sindhi Adab

جي لهوارو لوڪ وهي ، تون اوچو وهه اويار

0344 3919786

0300 3404488

Sahib Khan "SOORIH" Mirani

هانءُ نہ هاريو مون- اجان آهي آسرو.

نفسانفسي دور ۾،
ڪين وساريو مون- اجان آهي آسرو.

هڪڙو هڪڙو واعدو،
پنهنجو پاريو- مون اجان آهي آسرو.

پنهنجي هڏڪي ڪان تون پُڇ،
توکي ساريو مون- اجان آهي آسرو.

”عبد“ اندر جي آگ کي،
لُڙڪ سان ٺاريو مون- اجان آهي آسرو.

◆

ڏينهن راتين ۾ ڏاڍو ياد اچَين پيو.

جاٿي، جاٿي گهمياسين،
انهن ماڳن ۾ ڏاڍو ياد اچين پيو.

ٿُنهنجيون تحريرون پڙهان،
لفظن، جُملن ۾ ڏاڍو ياد اچين پيو.

محفل ۾ موجود آن، منهنجن گيتن ۾،
ڏاڍو ياد اچين پيو.

گُهمندي ڦِرندي ”عبد“ کي روڊن رَستن ۾،
ڏاڍو ياد اچين پيو.

◆

ذهن ڪي آهي رِسيس،
ڪاٽي لڪڙ مون بند ڪيو آ.

ياد سدا مون کي آهي، پنهنجو پيارو ديس،
ڪاٽي لڪڙ مون بند ڪيو آ.

ڪالا باغ ڊئم جو وڙهان پيو ٿو ڪيس،
ڪاٽي لڪڙ مون بند ڪيو آ.

ياد سدائين آ مون کي، لوئي ڪٺو ڪيس،
ڪاٽي لڪڙ مون بند ڪيو آ.

پَٽڪو ٽُوپي "عبد" آ، مارن سندو ويس،
ڪاٽي لڪڙ مون بند ڪيو آ.

◆

منهنجي دل جي رِموٽ، تنهنجي هٿ ۾ آهي سائين.

ڪڏهن اچي تون پاڻ ڪيرائج،
ڳوڙن جو هي ڪوٽ، تنهنجي هٿ ۾ آهي سائين.

پنهنجي وَطن ڏي جلد هاٽي،
منٽڙا ڪر تون موٽ، تنهنجي هٿ ۾ آهي سائين.

منهنجي بخت ۾ ياڳ ڪي اچ،
چاڙهي وچ تون چوٽ، تنهنجي هٿ ۾ آهي سائين.

”عبد“ پنهنجي ۾ مون ڊائري ۾،
ڳالهه ڪئي آ نوٽ، تنهنجي هٿ ۾ آهي سائين.

◆

ڀيل ڪري ويا ڀيل، دلبر سدائين درد اوهان جا.

سُڃ ڪري ويا، سُڃ ڪري ويا،
دل جي شهر کي هيل، دلبر سائين درد اوهان جا.

پُور اوهان جا، سُور اوهان جا،
مون لئہ ڪري ويا ويل، دلبر سائين درد اوهان جا.

گهوڙن جا ۽ ڏاندن جا ڪي،
مَنَ تي مچائن ميل، دلبر سائين درد اوهان جا.

”عبد“ حياتي منهنجي ڪري ويا،
جاني سموري جيل، دلبر سائين درد اوهان جا.

◆

تنهنجِي هر هڪ سِٽ، ياد اچان مون کي پرين.

منهنجي هِن حياتَ ۾ جيڪي چِٽيہ چِٽ،
ياد اچان مون کي پرين.

ڏکن ۽ سُکن ۾ پاڻ هُئاسون ٻِٽ،
ياد اچان مون کي پرين.

پاڻ ڇڏيون هِت پيار جون، نشانيون اَڻ مِٽ،
ياد اچان مون کي پرين.

ساوڻ جي برسات ۾ واريءَ واري ڀِٽ،
ياد اچان مون کي پرين.

موڪليئہ جا “عبد” ڏي، چاهت واري چِٽ،
ياد اچان مون کي پرين.

◆

گيت مُڪا مون ميڙ، ميڙ جو منڙا مان مٿي ڪر.

آڻ مجي پو جهيڙو ختم آ، هاڻي نہ ٻيهر جهيڙ،
ميڙ جو منڙا مانَ مٿي ڪر.

پيار جا ويري پاڻ ٻنهي ڪي، راھ ڪان ڏيندا ٽيڙ،
ميڙ جو منڙا مان مٿي ڪر.

پيار، محبت واري سُر ڪي، ساجن ويهي ڇيڙِ،
ميڙ جو منڙا مان مٿي ڪر.

”عبد“ اٺانگا ڏاڍا آهن، عشق سندا گهٽ گهيڙ،
ميڙ جو منڙا مان مٿي ڪر.

◆

گذريل آچر تي، ڏاڍو توکي ساريم۔

بيھي نِٽھڻ اُس ۾ گھر، جي آڳر تي،
ڏاڍو توکي ساريم۔

ڪرسي تي ويھي سدا، پنھنجي دفتر تي،
ڏاڍو توکي ساريم۔

جنھن تي پرت پريو ھيئہ، اُنھي چادر تي،
ڏاڍو توکي ساريم۔

”عبد“ حياتي ۾ سدا، هرهڪ منظر تي،
ڏاڍو توکي ساريم۔

◆

توبن ڪوڙو ٿوهه جاني جيون هي سدا.

دل جو شهر آ سڄڻ، ڦٽل هڪڙو ڪُوهه،
جاني جيون هي سدا.

مان تہ ڪٿي جيئرو هُجان، مُئل آهي رُوح،
جاني جيون هي سدا.

پاري ۾ لوسائيل، پٽ تي آهي ٻُوهه،
جاني جيون هي سدا.

◆

SOORIH SINDHI ADAB

کلندي پوڳن تي، ناحق ڪالهه رُسي ويو.

مون تي سور سُٽائيا، منهنجن گُفتن تي،
ناحق ڪالهه رُسي ويو.

جاني، جاني مون سَڏيو منهنجن سڏڙن تي،
ناحق ڪالهه رُسي ويو.

روئي، روئي دانهيم، منهن جي روئڻ تي،
ناحق ڪالهه رُسي ويو.

کلندي، کلندي اوچتو پنهنجن ڇرچن تي،
ناحق ڪالهه رُسي ويو.

مون کي يار ڇڏيو ڪٺي، سيڻي ”عبدن“ تي،
ناحق ڪالهه رُسي ويو.

◆

SOORIH SINDHI ADAB

سنڌ بڪ ڪلب جا ڇپيل ڪتاب

	ڪتاب جو نالو	ليکڪ	قيمت
1	وتايو فقير	مرتب: انش ضياء	15
2	جلال چانڊيو	مرتب: امين گوپانگ	50
3	گرو رجنيش ليڪچرز	رجنيش اوشو ترجمو: الطاف ملڪاڻي	120
4	زندگي جو گيت	رجنيش اوشو ترجمو: مجيب ناريجو	120
5	نيرن گلن جي برسات	رنجيش اوشو ترجمو: سرمد لطيف	100
6	عورت، جنس ۽ مذهب	رجنيش اوشو ترجمو: الطاف ملڪاڻي	150
7	عورت	رجنيش اوشو ترجمو: الطاف ملڪاڻي	120
8	تون ڪٿي آهين خوشبو	شاعري صنوبر سيد	100
9	ڪيئن رهان جلاوطن	شاعري ڊاڪٽر آڪاش انصاري	120
10	آرسي جا خواب	شاعري بخشل باغي	150
11	هي روح جزيرو حيرت جو	شاعري شيخ اياز: مرتب: بخشل باغي	200
12	احساسن جا عڪس	شاعري عاشق مري	120
13	تو بن منهنجا گيت اڃايل	شاعري عاشق مري	120
14	ڪولمبو منهنجو پيار	سفرنامو عبدالعزيز نظاماڻي	60
15	بلوچ ۽ عشق	راز شاهاڻي	40
16	آپگهات جا البم	امرتا پريتم، ترجمو انمول نظاماڻي	60
17	فلسفو ڇا آهي؟	ليڊيا ڪورشنوا، ترجمو: الطاف ملڪاڻي	80

18	ڪبير جو فلسفو	ماڻڪ ڪنگراڻي	50
19	ملان نصيرالدين	درويش دادوي	50
20	چونڊ قول	مرتب: راز شاهاڻي	50
21	اوهين سڀ ننگا آهيو	ڪهاڻيون: ڪيرت ٻاٻاڻي	50
22	جيئڻ زردشت چيو	ترجمو: الطاف ملڪاڻي	50
23	۽ سڪندر هارايو	گنگارام سمراٽ	30
24	ڀڳتي ۽ شڪتي	چيلداس ملاڻي	50
25	شيخ سعدي (زندگيءَ جو احوال)	الطاف ملڪاڻي	60
26	طاهره (ناول)	ترجمو: ابو دانش	150
27	عشق ڇا آهي؟	الطاف ملڪاڻي	30
28	عشق ڇا آهي؟ (وڏو)	الطاف ملڪاڻي	50
29	سيد جا قول	مرتب: سرمد لطيف	30
30	تصوف، عشق ۽ جي ايم سيد	الطاف ملڪاڻي	40
31	سچو ديشي ۽ پڪو ديشي	مرتب: راڻو مينگهواڙ	60
32	يونان جون ديويون ۽ ديوتا	يوسف سنڌي	80
33	پکين جو وطن (ڪهاڻيون)	محمد صديق منگيو	150
34	بدنام عورتون	ترجمو: واحد بخش سمون	80
35	نئين مردانه طاقت (حڪمت)	مرتب: حڪيم فراز سعيد	100
36	ياجوج ماجوج	سرمد لطيف	50
37	قصص الاولياءِ	سرمد لطيف	220
38	حضرت لعل شهباز قلندر رحه	احمد ضياءَ	50
39	قلندر جا پيغام	احمد ضياءَ	80
40	امام شامل رحه	(زندگيءَ جو احوال احمد ضياءَ	40
41	غوث پاڪ رحه جا قول	الطاف ملڪاڻي	120
42	آدم عه کان محمد صه تائين	ترجمو: الطاف ملڪاڻي	120
43	داستان حلاج	الطاف ملڪاڻي	50
44	شاهه جو رسالو (ڊيمي سائيز)	ڪلياڻ آڏواڻي	200
45	شاهه جو رسالو (ڪرائون سائيز)	ڪلياڻ آڏواڻي	130
46	لطيفي معلومات	مرتب: راز شاهاڻي	80
47	شيخ سعدي رحه جا قول	مرتب: الطاف ملڪاڻي	25

48	داستان يوسف زليخا	ماسٽر نوراحمد نور/رشيد احمد لاشاري	100
49	بلها شاهه جا ٻول	الطاف ملڪاڻي	70
50	قصص الانبياء	ترجمو: الطاف ملڪاڻي	180
51	نهج البلاغه (مڪمل)	ترجمو: الطاف ملڪاڻي	360
52	حضرت علي ع جا خطبا	ترجمو: الطاف ملڪاڻي	150
53	جناب سيده زينب	ضمير حسين جعفري	100
54	نهج البلاغه (چونڊ)	ترجمو: الطاف ملڪاڻي	150
55	حضرت علي ع جا قول (وڏو)	ترجمو: الطاف ملڪاڻي	150
56	حضرت علي ع جا قول (ننڍو)	ترجمو: الطاف ملڪاڻي	25
56	شير خدا جا فيصلا	ترجمو: سرمد لطيف	80
57	حضرت علي ع هڪ عظيم سچ	ڊاڪٽر علي شريعتي ترجمو: الطاف ملڪاڻي	80
58	ڪربلا جا شهيد	ضمير حسين جعفري	60
59	حضرت علي ع جا خطبا	ضمير حسين جعفري	150
60	شهادت حسين ع	عمر ابو نصر ترجمو: سرمد لطيف	50
61	ناد علي ع (وڏو)	ضمير حسين جعفري	80
62	ناد علي ذريعي علاج	ضمير حسين جعفري	60
63	عظمت امام حسين ع	مرتب: احمد ضياءَ	50
64	ڪربلا جي فضيلت	ضمير حسين جعفري	50
65	حضرت علي رضه جا معجزا	ضمير حسين جعفري	140
66	چوڏهن معجزا – ڏهن ٻيبين جي ڪهاڻي	ضمير حسين جعفري	50
67	ذوالفقار علي ڀٽو: ولادت کان شهادت تائين	نورالدين ناريجو	200
68	مهراڻ جي راڻي (محترمه بينظير ڀٽو تي تاثر)	مرتب: احمد ضياء	150
69	ڀٽو خاندان ۾ دردن جو سيلاب (محترمه بينظير ڀٽو تي لکيل تاثر)	مرتب: احمد ضياء	300
70	ڀٽو خاندان: سياست جي ڪربلا ۾	مرتب: الطاف ملڪاڻي	150

71	شهيد محترمہ بينظير ڀٽو البم (يادگار تصويرون)	مرتب: دانش ضياء	300
72	روشنيءَ جو قتل (مئگزين)	مرتب: احمد ضياء	60
73	سنڌ سونهن سچڻ (شاعري)	عبدالخالق عبد	150
74	حضرت علي جي وصيت (اردو ۾)	رضا علي عابدي	30
75	صوفين جون صدائون	خالد ڀٽي	100
76	سچل سارو سچ	احمد ضياء	70
77	پورب چانڊيو جي شهادت	اعظم سڪندر	100
78	شهيد سنڌ راڻيءَ کي سلام	احمد ضياء	150
79	حضرت لال شهباز قلندر (اردو)	سيد دائود حسين	30
80	تاريخ همين راستہ نهين دي گي (اردو)	احمد ضياء	200

شاعري عُمرين کان مٿي هوندي آهي، اُها ڪنهن انگ بجاءِ ڪنهن هوليءَ جي رنگ وانگر هوندي آهي، جنهن کي حدن ۾ قيد ڪرڻ مشڪل هوندو.

عبدالخالقُ ’عبد‘ لاءِ شاعري صدا واهہ جي وهندڙ پاڻيءَ وانگر آهي. وهندڙ لهرن وانگر عبد جون يادون جاڳنديون رهن ٿيون، ان ڪري تہ سندس تخيل ڪي بہ ننڍ نہ آهي.

عبدالخالق ’عبد‘ پنهنجي هڪڙي شعري مجموعي ”عبد جو آواز“ جي ڀاڳ ماڻڻ کان پوءِ ڀيهر اڻ جهل لهرين جهڙا رنگ سمائي، ”سنڌ، سونهن ۽ سچڻ“ جي نالي سان پنهنجي ٻئي شعري مجموعي جو عڪس بنجي اسان جي سامهون اچي رهيو آهي. هن ڀيري هن جي يادن جا رنگ وڏيڪ ڪرا، وڏيڪ چٽا ۽ وڏيڪ موهيندڙ آهن.

وسيم سومرو

SBC

سنڌ بڪ ڪلب مريم روڊ نوابشاهہ

0300-3006469

Rs: 150/=

Soorih Sindhi Adab

جي لهوارو لوڪ وهي ، تون اوچو وهہ اويار

0344 3919786

0300 3404488

Sahib Khan "SOORIH" Mirani